

**La influència que té el rol i
comportament de l'entorn familiar
envers la tipologia d'activitat físico-
esportiva que practiquen nens i
nenes de 10 a 12 anys.**

Marta PUJOL i APARICIO

Gonzalo Flores Aguilar

Treball de final de grau

4t de MEP

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Vic, 14 de maig de 2021

Resum

Aquest estudi vol analitzar els hàbits físico-esportius dels infants i la influència que té el comportament i rol dels pares i les mares d'una escola de Sallent envers la tipologia d'activitat físico-esportiva que practiquen. Primer de tot, s'ha realitzat una base teòrica partint de l'evidència científica i revisió bibliogràfica d'alguns autors i autores especialitzats i especialitzades en la temàtica. Seguidament, s'han obtingut uns resultats per mitjà d'un qüestionari, els quals s'han analitzat i discutit contrastant-los amb la bibliografia més rellevant. En conclusió, l'estudi reflecteix que els infants d'aquesta escola tenen influència del seu entorn familiar davant l'activitat físico-esportiva que realitzen.

Paraules clau

Influència, famílies, activitat física, esport, infants.

Abstract:

This study aims to analyze the physical-sports habits of children and the influence that the behavior and role of fathers and mothers of a school in Sallent have on the type of physical-sports activity they practice. First of all, a theoretical base has been made based on the scientific evidence and bibliographical review of some authors specialized in the subject. Then, results have been obtained by means of a questionnaire, which have been analyzed and discussed contrasting them with the most relevant bibliography. In conclusion, the study shows that the children of this school are influenced by their family environment in the physical-sports activity they perform.

Keywords:

Influence, families, physical activity, sport, children.

Índex

1.	Introducció.....	7
2.	Marc teòric.....	8
2.1.	L'activitat física, l'exercici físic, l'esport i el sedentarisme.....	8
2.2.	Beneficis de la pràctica d'activitat física.....	9
2.3.	Nivells d'activitat física en els infants.....	11
2.4.	Principals agents socialitzadors: docents, entrenadors mitjans de comunicació i famílies.....	14
2.5.	Influència familiar.....	19
2.5.1.	Influència familiar en l'activitat físico-esportiva dels infants.....	20
2.5.2.	Rol dels pares i mares davant l'activitat físico-esportiva dels infants ...	22
3.	Justificació, objectius i hipòtesis.....	25
3.1.	Justificació.....	25
3.2.	Objectius.....	26
3.3.	Hipòtesis.....	26
4.	Mètodes.....	27
4.1.	Participants.....	28
4.2.	Instrument.....	28
4.3.	Sistema de categories.....	29
4.4.	Disseny i procediment.....	31
4.5.	Anàlisi de les dades.....	32
5.	Resultats.....	33
5.1.	Activitats físico-esportives dels nens i nenes de 6è de primària en horari no lectiu	33
5.2.	Freqüència en què els infants de 6è realitzen activitats físico-esportives....	35
5.3.	Motivacions i desmotivacions per practicar una activitat físico-esportiva segons els infants.....	36
5.4.	Influència familiar davant les activitats físico-esportives dels infants.....	38

5.5.	Implicació de les famílies en l'activitat físic-esportiva que realitza el seu fill o filla	41
5.6.	Relacions socials entre la família i els subjectes relacionats amb l'activitat físic-esportiva de l'infant	42
5.7.	Comportament i rol dels pares i mares dels infants davant l'activitat físic-esportiva que realitzen.....	43
6.	Discussió	46
7.	Conclusions.....	53
7.1.	Resposta als objectius i hipòtesis.....	53
7.2.	Limitacions.....	54
7.3.	Línies de futur	54
8.	Bibliografia i Webgrafia.....	55
9.	Annexes	61
9.1.	Aspectes ètics.....	61

Índex figures

Figura 1. Realització d'activitats físico-esportives dels infants en horari no lectiu.....	33
Figura 2. Tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen els infants.....	33
Figura 3. Tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen els nens.....	34
Figura 4. Tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen les nenes.....	34
Figura 5. Espais o centres on els infants realitzen activitats físico-esportives.....	35
Figura 6. Freqüència en què els infants realitzen activitats físico-esportives.....	35
Figura 7. Hores setmanals que els infants dediquen a realitzar activitat físico-esportiva.....	36
Figura 8. Motius pels quals els infants realitzen activitat físico-esportiva.....	36
Figura 9. Nivells de motivació que tenen els infants quant a l'activitat físico-esportiva que realitzen.....	37
Figura 10. Pensaments d'abandonament de l'activitat físico-esportiva que realitzen els infants.....	37
Figura 11. Nivells i freqüència d'activitat físico-esportiva que realitzen els pares i mares dels infants.	38
Figura 12. Realització de les mateixes activitats físico-esportives entre els pares i mares i els seus fills i filles.	39
Figura 13. Freqüència en què els infants solen veure o escoltar a través dels mitjans de comunicació de casa l'activitat físico-esportiva que realitzen.....	40
Figura 14. Influència familiar davant l'activitat físico-esportiva que realitzen els infants.....	40
Figura 15. Freqüència en què els pares i mares dels infants van a veure els entrenaments dels seus fills i filles.....	41
Figura 16. Freqüència en què els pares i mares dels infants van a veure els partits i competicions dels seus fills i filles.....	41
Figura 17. Relació que estableixen els pares i mares dels alumnes amb els entrenadors o entrenadores dels seus fills o filles.....	42
Figura 18. Relació que estableixen els pares i mares dels alumnes amb la resta de pares i mares de l'equip.....	42
Figura 19. Relació que estableixen els pares i mares dels alumnes amb els companys i companyes d'equip de l'infant.....	43
Figura 20. L'adequació del llenguatge verbal dels pares i mares durant les competicions físico-esportives dels alumnes, segons els infants.....	44
Figura 21. L'adequació del llenguatge físic dels pares i mares durant les competicions físico-esportives dels alumnes, segons els infants.....	44

Figura 22. Rol dels pares i mares durant les competicions físico-esportives dels alumnes, segons els infants.....45

1. Introducció

Aquest treball pertany a l'assignatura Treball de Fi de Grau del quart any del Grau de Mestra en Educació Primària. Aquesta assignatura et dóna l'oportunitat de començar a introduir-te en el món de la recerca realitzant una investigació amb tots els aspectes que engloben un estudi d'aquestes característiques, començant per la fonamentació teòrica del tema a analitzar, desenvolupant un disseny de la metodologia que s'utilitzarà per avaluar els resultats de l'estudi i finalment, dur a terme una discussió i unes conclusions finals on s'interpreten els resultats i se n'extregui una aplicació pràctica de la recerca.

La meva investigació tracta sobre la influència que té l'entorn familiar dels infants, concretament de 10 a 12 anys, a l'hora d'escollir un esport extraescolar. L'entorn familiar és un dels que té més pes, normalment, en la vida dels nens i nenes. Així doncs, amb la següent recerca el que es vol comprovar és si l'entorn familiar influencia als infants quant a la tria d'esport que els agradaria realitzar o, per contra, que l'entorn familiar no influencii en aquesta tria. Alhora, també coneixerem els hàbits i nivells de pràctica que tenen cadascun d'ells i elles.

Un dels factors que m'ha motivat per tal d'escollir aquest tema és perquè sóc entrenadora de bàsquet a Sallent i Artés, tant de nens com de nenes, i m'he adonat que la majoria de nens, per diverses raons, acaben marxant per anar a jugar a futbol. El mateix passa amb les nenes, que ho deixen però no per practicar cap altre esport. Això doncs, em crea curiositat i crida l'atenció esbrinar perquè passa això.

Per començar, ens basarem en l'evidència científica que diferents autors i autores han escrit quant a aquest àmbit, des de la influència de l'entorn de l'infant en general, com també la influència dels docents, els medis de comunicació i, finalment, especificant amb les famílies. A continuació hi haurà la justificació, els objectius i la hipòtesis del treball. Seguidament, es farà un qüestionari als infants de 6è de primària per tal d'observar les seves respostes i comparar-les amb autors i autores referenciades. Per fer-ho, contextualitzaré la recerca en infants de 6è de primària d'una escola de Sallent. L'escola és concertada i a la classe en concret són 24 alumnes i alumnes. Un cop realitzat aquest qüestionari, s'exposaran les respostes obtingudes i els mètodes utilitzats durant la investigació per tal de poder fer la discussió, on s'interpreten els resultats obtinguts. Per últim, trobarem les conclusions on es fa un resum de tot el que s'ha obtingut i les referències bibliogràfiques.

2. Marc teòric

2.1. L'activitat física, l'exercici físic, l'esport i el sedentarisme

L'activitat física, l'exercici i l'esport són aspectes que tenen com a element principal el moviment originat per l'acció del cos humà. L'activitat física és qualsevol moviment corporal produït pels músculs esquelètics i que requereix un cert desgast energètic. L'exercici físic és aquella activitat física que es realitza d'una forma determinada i amb objectius més concrets com, per exemple, mantenir la forma física. L'esport, en canvi, es pot relacionar amb les definicions anteriors, però es pot considerar una forma de treballar, com és el cas dels esportistes professionals (Garzón, Fernández, Sánchez i Gross, 2002). Dit d'una altra manera, l'esport són un conjunt de regles que condicionen una determinada situació motriu (Garzón, Fernández, Sánchez i Gross, 2002). Així doncs, com expressa Gutiérrez (2004), l'activitat física, l'exercici físic i l'esport, tenen diferents significats però acaben emprant el terme d'activitat física com aglutinador de tots ells.

La vida moderna ens ha portat un desequilibri en alguns aspectes i factors determinants per la salut i qualitat de vida dels individus que ens ha obligat a ajustar la organització, planificació i gestió dels temps socials, inclòs l'oci (Valdemoros, Ponce, Sanz i Cardie, 2014). Segons l'OMS (2020), sis de cada deu persones no realitza l'activitat física necessària per mantenir-se dins d'uns bons hàbits saludables, conegut com a inactivitat física. La mateixa organització atribueix aquest factor a la falta d'activitats físiques en el temps d'oci de la població i per la facilitat d'obtenir un transport passiu per desplaçar-se. Els experts afirmen que la societat urbanitzada en la qual vivim ha tendit a crear diferents factors, els que anomenen factors ambientals, que van en contra del nivell de vida actiu de les persones. Aquests factors ambientals són: l'augment de la pobresa, la superpoblació, augment de la criminalitat, gran densitat de trànsit, mala qualitat de l'aire i poca quantitat de parcs i instal·lacions esportives. Cada una d'aquestes característiques rema en contra de l'estabilitat de la població i la seva conscienciació de realitzar activitat física diària i mantenir uns bons hàbits de vida saludable. Encara que els infants poden no ser conscients de molts d'aquests factors, el reflex dels adults pot tenir un paper molt rellevant en la seva conducta, l'exemplificació de l'adult en el pensament d'un infant pot permetre que aquest últim adopti un millor o pitjor estil de vida.

Segons Vaquero (2007), una de les problemàtiques més comunes actualment provocades per aquests canvis, tant en infants com també en adults, són: la descomposició del nucli familiar i social, la inestabilitat afectiva i emocional, el deteriorament de l'ambient urbà, l'agressivitat, la violència i, sobretot, el sedentarisme. Com narra Roca (2018) el sedentarisme és l'estil de vida mancat de moviment o d'activitat física.

Segons Rodríguez-Hernández, Cruz-Sánchez, Feu, i Martínez-Santos (2011):

La elevada prevalencia de un estilo de vida sedentario en la población general, en la población infantil y juvenil en particular, supone un importante problema de salud pública. La prevalencia de un patrón insuficiente de actividad física oscila entre el 37% y el 40% en la población escolar española, en función de su sexo (niños y niñas, respectivamente) (p.60).

Per aquestes raons, l'ús del temps lliure s'ha de saber utilitzar de manera adequada per tal de prevenir les conseqüències esmentades anteriorment. Per fer-ho possible, cal començar des de ben petits i educar als infants formant-los per tal que aprofitin i utilitzin el seu temps lliure de manera formativa, creativa i lúdica de manera que els proporcionin elements pel seu desenvolupament integral, conduint-los a adquirir hàbits saludables que permetin construir el seu projecte de vida (Escalante, Backx, Saavedra, García i Domínguez, 2011). És necessari fer-ho des de petits perquè el nen, en les primeres edats, és un ésser físicament actiu, però a mesura que avancen els anys comença a abandonar la pràctica d'activitat física (Ministerio de Sanidad i Consumo, 1999). Segons aquesta entitat, mantenir uns nivells adequats d'activitat física després de les primeres edats té una gran importància en dos sentits: en primer lloc, per a mantenir-se en un bon estat de salut afectant positivament en el seu desenvolupament i en segon lloc, per adquirir uns bons hàbits saludables i estil de vida, i poder-los mantenir al llarg dels anys.

2.2. Beneficis de la pràctica d'activitat física

Els efectes beneficiosos que aporta l'activitat física, tant en infants com també en adults, són físics, psíquics i socials. Des de l'enfocament físic, l'exercici millora el funcionament del sistema cardiovascular, respiratori, digestiu i endocrí a més de millorar les habilitats motrius i coordinatives. A nivell psicològic, permet la tolerància a l'estrès, adopta hàbits protectors de la salut, millora l'autoconcepte i l'autoestima, disminueix el risc de malaltia, genera efectes tranquil·litzants antidepressius, augmenta la sensació de benestar i confiança. I, a nivell social, millora els processos de socialització i cooperació entre els

iguals (Humberto i Urrea, 2018). Per aquest motiu, es recomana que des de ben petits els infants realitzin uns 60 minuts al dia d'activitat física (Escalante, Backx, Saavedra, García i Domínguez, 2011).

Actualment, també se li reconeix a l'activitat física i l'esport la capacitat com a elements integradors de col·lectius immigrants, medi per ensenyar responsabilitats als joves en risc, eina per a la prevenció i tractament de les drogodependències, mecanisme beneficiós per a la reinserció en les institucions penitenciàries, útil en la recuperació social dels barris marginals, favorable per a la socialització de persones grans i activador de les diverses funcions en les persones amb discapacitat (Gutiérrez, 2014). L'activitat física també és capaç de tenir efectes positius en altres àrees del desenvolupament humà, ja que els estudiants amb un major nivell d'exercici presenten millors relacions amb els seus pares i mares, menor depressió, més temps realitzant esport, menys ús de drogues i tenen millor rendiment acadèmic que els estudiants que no realitzen activitat física (Gutiérrez, 2014).

Com esmenta Gutiérrez (2004) s'ha de tenir en compte que:

Bien utilizado, el deporte puede enseñar resistencia y estimular un sentimiento de juego limpio y respeto por las normas, un esfuerzo coordinado y la subordinación de los intereses personales a los de grupo; sin embargo, mal utilizado, puede promover la vanidad personal, el deseo codicioso de victoria y odio entre rivales, y un espíritu corporativo de intolerancia y desdén por los demás (p.107).

És important destacar però, que el risc d'inactivitat física no és exactament el mateix en un infant que en un adult. En el primer cas, el sedentarisme pot anar relacionat directament amb malalties cardiovasculars, osteoporosis, alguns tipus de càncer, l'obesitat i la diabetis. En el segon cas, és a dir, el dels infants, sí que existeixen símptomes negatius com el sobrepès, l'obesitat i la diabetis, però afecta sobretot a la salut òssia de l'infant i el seu benestar psicològic amb la realització d'activitat física saludable, incidint directament amb el seu desenvolupament i creixement, així com en la seva salut física, mental i social (Redondo, González, Moreno i García, 2010).

2.3. Nivells d'activitat física en els infants

Simons-Morton, O'hara, Simons-Morton i Parcel, (1987) afirmen que el sedentarisme també afecta directament a les escoles i a l'activitat física que realitzen els infants dins del període educatiu. Sabent que actualment l'impacte de la societat urbanitzada és major respecte anys anteriors, els autors expressen que no n'hi ha prou amb el període escolar diari per complir amb els nivells mínims d'activitat física indicats per l'OMS. S'ha de tenir en compte i saber diferenciar doncs, l'esport escolar de l'extraescolar. L'esport escolar és aquell que es realitza dins de la institució educativa i que inclou els períodes d'escolarització obligatoris. Per aquest motiu, posa èmfasi en els objectius educatius que persegueix l'escola. En canvi l'esport extraescolar és aquell que es desenvolupa en horari no lectiu, dirigit a la població en edat escolar i de participació voluntària (Guzmán, Zagalaz, Torres i Romero, 2010). Així doncs, tant els tècnics de les escoles esportives com també les mares i pares que apunten als seus fills i filles en aquestes activitats, tenen tots dos un rol fonamental en l'orientació i educació d'aquests dins l'àmbit esportiu (Guzmán, Zagalaz, Torres i Romero, 2010). Segons Steward, Rosenkranz i Dzewaltowski (2008), les activitats físiques extraescolars són fonamentals en els infants per aconseguir arribar a complir amb les recomanacions d'activitat física diària que aconsellen algunes organitzacions i experts. A més, en algunes ocasions poden arribar a prevenir el sobrepès de nens i nenes d'edat escolar o adolescent.

En molts casos però, és dóna per suposat que els infants ja realitzen l'activitat física que els pertoca dins l'escola i que, per tant, podríem considerar-los infants actius només amb aquesta. Aquesta suposició però, no coincideix amb les dades de nombrosos estudis que afirmen que l'exercici físic que es realitza a l'escola no és suficient per promoure beneficis saludables òptims. A Catalunya, la Generalitat va fixar, mitjançant el Decret 119/2015, un total de 385 hores d'Educació Física a realitzar al llarg del període d'escolarització, les quals s'havien de repartir entre cicle inicial, cicle mitjà i cicle superior durant els sis anys d'educació primària. Dividint les 385 hores en les setmanes que els infants van a l'escola, descomptant els dies festius, correspon una mitjana d'1,8 hores totals a la setmana. Tenint en compte que el mínim d'hores d'activitat física a realitzar per un infant per mantenir-se dins d'un estil de vida saludable és de 60 minuts diaris, segons recomana l'OMS, és evident que el temps d'EF a l'escola no és suficient per satisfer les necessitats dels infants. D'altres estudis també demostren que, malauradament, la freqüència en que els infants practiquen activitat física és poca, ja que menys del 30% d'infants practiquen activitat física més d'una vegada a la setmana (Montil, Barriopedro i Oliván, 2005). Vaquero (2007), reafirma que en la majoria dels

casos (92,1%), un o dos cops i un 7,8% diuen que en realitzen entre 3 i 4 dies per setmana. També és important destacar el temps que dura aquesta activitat, en que un 75,3% dels infants ha respòs que realitzen entre 1 i 2 hores, un 10% ha dit que realitza 1 hora i només un 20% en realitza més de 3 hores. Així doncs, les classes d'Educació Física a l'escola són necessàries però no suficients, la qual cosa comporta una complementació amb més exercici físic fora de l'horari i àmbit escolar (Isorna, Rial i Vaquero, 2014).

Aquests minuts d'activitat dels infants també poden variar en funció del sexe d'aquests, el qual té diferents percentatges en nois que en noies. En el cas dels nois, diferents estudis indiquen que aproximadament un 60,3% d'aquests realitzen activitat física extraescolar, en canvi en el cas de les noies només un 46,1% aproximadament (Vaquero, 2007). A més, la tipologia dels esports més practicats d'uns i dels altres també són totalment diferents, ja que els nens solen jugar a activitats invasives, en canvi les nenes desenvolupen activitats estètiques, com per exemple el joc simbòlic, parlar o simplement estar assegudes. Per exemple, com indiquen els resultats de l'article de Vaquero (2007), un 25,9% de noies practica el ball, seguidament un 22,2% el handbol i, per últim, la natació el ping-pong i la gimnàstica rítmica amb un 11,1%. En canvi, un 23,9% dels nois practica el futbol, seguidament el handbol i les arts marcials amb un 21,7% i, per últim, amb un 8,6% el tennis. Un estudi de l'any 2016 de la Generalitat de Catalunya, també indica les diferents activitats físico-esportives més practicades, tant per nens com per nenes. En el cas dels nens, indica que l'activitat més practicada és el futbol, amb un 34,6%, seguidament el bàsquet, amb un 10,4% i, després, amb menys d'un 8%, trobem les arts marcials (7,1%), la natació (6,7%), l'atletisme (4,9%), el tennis (3,6%), el pàdel (2,8%) i el futbol sala (2,6%). En el cas de les noies, l'activitat més practicada és la dansa amb un 19,9%, seguit de la natació amb un 10,8% i el bàsquet amb un 9,2% i, per últim, amb menys d'un 7% hi ha les activitats de gimnàs (6,5%), la gimnàstica (6,2), el patinatge (6,1), el futbol (3,7%) i el voleibol (2,8). Només cal fixar-nos en l'hora del patí, en que els nens ocupen gairebé sempre el mateix espai, establint un control territorial, el qual és molt més ampli respecte al de les nenes (Blasco, 2018). Aquesta diferència probablement és deguda a raons socioculturals, les quals indiquen que el paper del nen ha de ser actiu i esportiu, en canvi el de la nena ha de ser més pausat (Vaquero, 2007).

Com afirma Blasco (2018):

Si deseamos una sociedad más justa e igualitaria es necesario garantizar desde la escuela la presencia de las niñas en los espacios de visibilidad, ya sean estos físicos o simbólicos.

La escuela no es el único ámbito donde se transmiten los valores sociales, pero, contando la cantidad de horas que las criaturas pasan en este lugar, no podemos obviar su gran potencial como activador de cambios. La educación en arquitectura, que es una parte esencial de los procesos de transformación colectiva de los espacios, es una herramienta imprescindible para tomar consciencia de cómo se articulan las desigualdades de género y poder emprender las acciones necesarias para erradicarlas (p.198).

Un aspecte molt important que també pot influenciar en la durada i freqüència de l'activitat física d'un infant és la motivació. Hi ha tres tipus de motivació: la intrínseca, en que els infants participen per la satisfacció que els genera aquella activitat; l'extrínseca, quan el seu compromís per la realització d'aquella activitat es fonamenta per raons externes; la desmotivació, la qual es caracteritza per falta d'interès amb la pràctica i frustració (Isorna, Rial i Vaquero, 2014). En el primer cas, és fàcil que hi hagi una continuïtat en la pràctica de l'activitat, ja que és el propi subjecte el que està interessat o interessada en aquesta. En el segon cas, és complicat que l'infant tingui continuïtat en aquella activitat o esport, ja que no el realitza per pròpia voluntat. En l'últim cas, el més segur és que al cap de poc temps ho deixi, ja que quan no hi ha motivació és molt complicat tirar endavant amb una activitat o esport (Isorna, Rial i Vaquero, 2014). Segons les respostes de l'article de Vaquero (2007), un 80% dels i les alumnes han dit que els agrada molt l'esport que realitzen, seguidament però, ja trobem una descendència fins el 8,5% d'aquells que opinen que els agrada normal i només un 1,4% han respòs que no els agrada gens.

Per tal d'aconseguir una motivació en els infants però, també hi influeix el docent i especialista en Educació Física, ja que com argumenten Hernández i González (2015):

El docente debe rescatar pautas de acción que incorporan la motivación como un aspecto crítico de su práctica centrando la atención en el conocimiento y aplicación de estrategias para promover actitudes positivas hacia el aprendizaje, ofreciendo al estudiante oportunidades de elección y autodeterminación, así como el fomento a la motivación por logro (p.1).

Aquesta activitat física també es pot veure influenciada per la que realitzen els seus amics o amigues, germans o germanes, pares o mares, o simplement pel recolzament d'aquests (Escalante, Backx, Saavedra, García i Domínguez, 2011). En la majoria de casos, els infants realitzen l'activitat física sols degut a que en molts casos les activitats extraescolars es realitzen dins la mateixa escola per tal d'evitar desplaçaments (Vaquero, 2007). D'aquesta manera, l'escola també contribueix i augmenta la pràctica

d'activitat, oferint un entorn adequat i convenient per la promoció de l'activitat física i la salut, ja que els infants passen gran part del seu dia en aquesta, adaptant un paper important en el desenvolupament de la societat (Escalante, Backx, Saavedra, García i Domínguez, 2011).

Per tant, la infància és una etapa de la vida clau i decisiva quant a l'estil de vida, ja que els nens i nenes s'enfronten a diferents conductes i experiències, fruit de l'extensió i de les seves relacions i de les accions dels agents socialitzadors de cadascú, que tindran una importància primordial en la formació dels hàbits de conductes saludables i positives que tinguin continuïtat en la vida adulta (Carrero, Ruperez, De Miguel, Tejero, i Pérez, 2005). Així doncs, l'entorn i el context social de l'infant també determina, en gran part, el seu rendiment i aprofitament educatiu i acadèmic. Conseqüentment, s'han considerat que les persones que formen part d'aquest cercle i que, per tant, influeixen principalment en els infants, són els docents, els mitjans de comunicació i les famílies d'aquests (Robledo i García, 2009).

2.4. Principals agents socialitzadors: docents, entrenadors mitjans de comunicació i famílies

Bernal i Cárdenas (2009), expressen que "Docentes y alumnado comparten un escenario de formación donde unos y otros realizan prácticas convivenciales mediante la competencia interactiva (p.20).

Un dels agents socialitzadors dels infants doncs, és el docent, amb qui comparteixen gran part del seu dia a dia. És important que els infants interactuïn amb el seu tutor o tutora, ja que depenent d'això els infants adquiriran i desenvoluparan unes capacitats indispensables per tal de continuar amb la seva formació acadèmica. Per tant, com expressa Beatriz (2015), "resulta imprescindible comprender el modelo y nivel de interacción alumnos-docente y los contenidos educativos en proceso de enseñanza-aprendizaje puesto que de ello depende la obtención de competencias educativas de los alumnos" (p.3). S'exposen tres patrons d'intercanvi o interacció entre els alumnes i el docent. El primer, correspon al model en el qual el docent estableix poques relacions afectives amb els i les alumnes, és a dir, una relació unidireccional. El segon, és el model en el que hi ha un grup d'alumnes relacionant-se entre sí, però s'ignora de forma constant el docent. El tercer és el model en el que hi ha una interacció entre iguals. (Beatriz, 2015). De la mateixa manera, la interacció que pot tenir el docent amb els seus alumnes pot realitzar-se a través de diferents estils interpersonals: el controlador i

l'autònom. L'estil controlador fa esment a l'ús de les pressions externes, actuar de manera preconcebuda i imposada, de manera que afecta a l'alumnat negativament en l'esforç personal, la iniciativa i l'autoconeixement. Quant a l'estil autònom, es refereix a aquell que fomenta el desenvolupament personal, la iniciativa pròpia i l'autoconeixement de l'alumnat (Trigueros i Navarro, 2019).

Els mestres i la seva pràctica docent també contribueixen en el clima escolar, és a dir, l'estil, estratègia i metodologia d'aquest, afecten al clima que hi ha a l'aula, la motivació, el grau de participació de l'alumnat, el nivell d'atenció i comprensió del grup així com també l'aprofitament escolar (Medina, 2015). És molt important doncs, tenir en compte el clima emocional que té el propi docent cap a ell mateix, ja que depenent de la satisfacció que tingui amb si mateix, el nivell d'autoestima, la motivació, el control emocional, els seus valors i el plaer de gaudir ensenyant, la seva pràctica docent serà d'una manera o d'una altra totalment diferent. (Vicente, Lopez, Trejo i González, 2019).

Segons Beatriz (2015):

La relevancia del clima motivacional que los profesores crean en el aula es lo que permite a los alumnos saber qué es lo que importa en las clases, qué es lo que el docente quiere lograr con ellos y qué efectos puede tener en el aula de clases actuar de un modo u otro (p.4).

Així doncs, el rendiment acadèmic, que és el nivell d'aprofitament que aconsegueix l'alumnat respecte els objectius, pràctiques i criteris educatius (Cuevas, 2001), no depèn exclusivament dels o les alumnes, tal com s'havia esmentat fa uns anys, sinó que existeixen nombroses interrelacions que hi influeixen significativament, entre elles s'inclouen els factors relacionats directament amb l'àmbit escolar (Gonzalo, García, Luengo, Vízquete i Feu, 2012). Per tant, la tasca del docent i la manera en què aquest estructura la sessió i presenta les tasques té relació amb el grau de motivació i les creences que els i les alumnes manifesten a les classes (Moreno i Cervelló, 2004).

També és important destacar la diferència entre tots els nens i nenes de la societat actual, ja que vivim en un món globalitzat, la qual cosa requereix professionals capacitats per atendre aquesta diversitat estudiantil, sense prejudicis i que tinguin en compte les diferències individuals per tal de poder actuar davant les diferents capacitats, ritmes i estils d'aprenentatge, motivacions i interessos, situacions socials, culturals, lingüístiques i de salut de l'alumnat (Angulo i Quiñonez, 2020). D'aquesta manera, les

necessitats psicològiques i el rol del docent poden tenir una influència significativa en la motivació que adoptin els infants a les seves classes (Trigueros i Navarro, 2019).

En l'àmbit de l'Educació Física, també hi juga un paper important el sexe del docent, ja que depenent de si aquest és masculí o femení, els infants perceben aquesta matèria d'una manera o d'una altra. En el cas del gènere masculí, els infants generalment el veuen com un mestre serio, desagradable i menys comprensiu. En canvi, les docents de gènere femení les consideren més alegres, agradables i comprensives. És per això que, tant la conducta com el gènere dels docents influeix en el pensament dels i les estudiants respecte a les seves possibilitats d'èxit (Moreno i Cervelló, 2004). L'especialista d'Educació Física també és l'encarregat o encarregada d'oferir tot tipus d'activitats per tal que els seus alumnes i alumnes tinguin un ventall ampli i puguin escollir quina d'aquestes els agrada més, al mateix temps que s'ha d'adonar dels interessos dels infants per poder satisfer les seves necessitats. A més, també ha de fomentar els hàbits higiènics en el mateix centre per tal que els infants siguin conscients de la importància d'aquests i els duguin a terme en el seu dia a dia (Prat, 1995).

La figura dels entrenadors i entrenadores també tenen una gran influència quant a l'activitat físico-esportiva que realitza un infant. Aquest sol ser una persona jove, activa i esportista, el qual pot arribar a ser un referent per a l'infant. A més, normalment estableixen vincles de confiança, afecte i també d'admiració cap als seus entrenadors. Per aquestes raons, és important que l'entrenador o entrenadora promogui un llenguatge adequat en els seus entrenament i competicions, motivi a tots els seus jugadors i jugadores, creï espais de diàleg i comunicació amb l'equip, tingui compromís i bona relació amb el grup, gestioni adequadament els conflictes, cuidi la seva actitud i imatge personal i, finalment, estableixi un clima agradable (Prat, 1995).

Així doncs, el rendiment i la participació activa dels infants estan influïts per la motivació, valoració i satisfacció dels alumnes a l'aula i, aquests, van relacionats amb el contingut del currículum, la pràctica esportiva tant de l'infant com de la seva família i amics, el gènere i rol del docent i de l'infant i, per últim, la socialització del fenomen (Moreno i Hellín, 2007).

Com argumenta Martínez (2004):

La educación tiene que facilitar al alumnado las claves que le permiten reaccionar y despertar su capacidad crítica para poder dar respuestas a las tendencias ideológicas,

a valores, formes de comportamiento, pautas de conducta, normas, etc, que perciben en la realidad que viven (p.186).

La realitat que viuen actualment els infants, són les tecnologies, les quals estan molt presents en la vida dels infants i els crea dependència en la majoria d'ells i elles a l'hora de realitzar les seves activitats d'oci i, en conseqüència, consumeixen el temps que podrien estar dedicant a la pràctica d'activitat física (Arévalo, Sánchez i Feu, 2017). De la mateixa manera, també s'hi involucren els mitjans de comunicació, en els quals hi ha una desigualtat de gènere notable i palpable, ja que les dones són invisibles per a la televisió tinguin els èxits que tinguin. Una de les moltes conseqüències que té aquest aspecte, és que aquestes són referents socials i models a seguir per a la infància i joventut i, a més, transmeten valors de manera directe però també de manera implícita a través de missatges subliminals que de manera inconscientment van rebent i adquirint els receptors (Martínez, 2004). Tot i això, actualment s'han registrat una sèrie d'avenços per part dels medis de comunicació i una presa de consciència sobre la imatge i el tractament de la informació quant a les dones, però són constants els prejudicis, els estereotips i la invisibilitat de la dona en la informació especialitzada en esports (Sainz, 2013). Així doncs, la participació i presència de les dones en els medis de comunicació és cada vegada més àmplia, però no reflexa l'ampli i diversificat paper que tenen actualment a la societat. Per tant, la capacitat socialitzadora dels medis de comunicació preocupa quant a les dificultats per aconseguir el respecte i la igualtat de gènere (Sainz, 2013).

Tot això és degut a que els nens i nenes recorren a la televisió o mitjans de comunicació per tal de satisfer les seves necessitats de distracció, reduir les tensions i per tal d'obtenir informació. A més, és una eina que esta present en la vida quotidiana de gairebé tothom, facilitant així que els infants en facin ús. També s'ha de tenir en compte que, en alguns casos, és la única companyia del nen o nena. Les preferències dels programes que veuen cada família, venen determinades pels valors, actituds o creences que han format altres agències de socialització (Espinosa, 2015).

Les últimes dades de la població infantil catalana es recullen a l'enquesta de salut de Catalunya l'any 2019, un document on es constaten els comportaments relacionats amb la salut infantil i el sedentarisme a Catalunya. Els resultats reflecteixen que, quatre de deu infants de 3 a 14 anys dedica més de dues hores del seu temps de lleure a realitzar activitats sedentàries relacionades amb les pantalles (televisió, ordinadors, tauletes i/o videojocs), incomplint d'aquesta manera amb la franja de menys de dues hores diàries

que recomana l'OMS. Una altra dada a tenir en compte es que l'estil d'oci sedentari en els infants és més freqüent quan es tracta de classes desfavorides quan la mare no té estudis universitaris. Les dades contrastades amb el mateix estudi, afirmen que l'oci sedentari dels nens ha augmentat i que el de les nenes ha disminuït, igualant d'aquesta manera la xifra d'ambdós sexes respecte als nivells d'AF diària.

El fet que els mitjans de comunicació i la tecnologia siguin tant presents actualment comporta que a les escoles no puguin quedar-se'n al marge i s'hagin hagut d'actualitzar i treballar mitjançant aquests. Això significa que s'han convertit en un factor que influencia a l'alumnat perquè fa de referència de la vida quotidiana (Martínez, 2004). S'ha de tenir en compte però, que s'ha d'integrar en l'àmbit educatiu de la manera més coherent i fructífera per tal d'utilitzar-ho pel procés de maduració personal i professional de cadascun dels alumnes i les alumnes. El fet de treballar des de l'escola amb aquests materials, afavoreix positivament en el desenvolupament de l'alumnat creant un receptor crític que pot enfrontar-se a les manipulacions que sorgeixen dels mateixos medis de comunicació (Martínez, 2004). Com expressa Ferrés (1994) "La televisión dejará de ser un medio que adormece para convertirse en un medio que enriquece" (p.10).

Aquesta problemàtica suposarà treballar de manera coordinada la família i escola, ja que l'actitud d'aquests determinarà el desenvolupament físic, personal i social dels infants (Ballesta, Cerzero, 2011). Dit d'una altra manera, l'escola i la família són les dues grans institucions educatives de les quals disposen els nens i nenes per construir-se com a ciutadans i ciutadanes (Sánchez, 2011). Una de les conseqüències que tenen els mitjans de comunicació, més concretament la televisió, és que cada vegada s'inverteix menys temps en reforçar els jocs basats en la imaginació de l'infant i la interacció amb els seus pares, mares i adults (Espinosa, 2015).

Per tant, segons Espinosa (2015):

El rol socializador de la familia ha sido desplazado por la televisión generando una crisis de autoridad en el núcleo familiar, ya que los padres no son la única fuente de información para el niño y pueden aparecer contradicciones entre lo que transmiten los padres y la televisión (p.9).

Així doncs, l'entorn familiar és l'encarregat de valorar i comprendre quin ús de les TIC volen implementar a casa seva i la influència que tindrà dins l'àmbit escolar, ja que la família pot condicionar l'ús d'aquests medis a favor o en contra dels infants, tenint en compte que actualment vivim en una societat digital (Ballesta, Cerzero, 2011). Els pares

i mares han de prendre consciència que a través dels mitjans de comunicació els nens i les nens poden aprendre sobre molts aspectes i valors importants per a la vida i societat, però sempre i quant hi hagi una regulació dels continguts i el temps que s'hi dedica (Espinosa, 2015).

2.5. Influència familiar

El primer i més important agent socialitzador dels infants doncs, és la família, la qual amb el pas del temps s'ha anat modificant, tant en l'estructura com també en les seves funcions (Sánchez, 2011). Segons Valdemoros, Ponce-de-León, Sanz i Cardie (2014), hi ha cinc aspectes o dimensions en els quals les realitats familiars tenen un especial significat, principalment: l'estil educatiu familiar, el nivell econòmic dels pares i mares, els estils de vida parentals, l'estructura familiar i el funcionament d'aquesta. Quant a l'estil educatiu familiar, els autors afirmen que les activitats d'oci es relacionen amb els estils educatius familiars, determinant que quan els pares i mares són permissius amb els seus fills i filles, és més fàcil que els infants o joves adoptin estils d'oci poc saludables o additius. En canvi, Pyeron i Ruiz-Juan (2013), creuen que el control i vigilància dels pares és un factor negatiu en l'oci dels seus fills i filles. En referència al nivell econòmic dels pares i mares, també s'observa que depenent d'aquest l'oci de l'infant s'hi podrà veure influenciat, però no en tots els casos. Continuant amb l'estil de vida dels pares i mares, els autors reforcen que els pares i mares constitueixen un model per excel·lència per a l'aprenentatge en valors, actituds i comportaments pels seus fills i filles, incloent també la pràctica físico-esportiva. L'estructura familiar també es posa en consideració, ja que en la societat del segle XXI, estem obligats a reinventar la institució familiar, reconeixent l'existència de múltiples tipus de famílies. En aquest cas, l'autor narra que els infants que pertanyen a famílies monoparentals manifesten un millor comportament sedentari que aquells que viuen en famílies biparentals. Per últim, s'inclou el funcionament familiar com una variable susceptible d'influir en els infants, sobretot en les activitats esportives. S'ha de tenir en compte, valorar i atendre tres necessitats bàsiques en el funcionament familiar: la cohesió, la flexibilitat i la comunicació (Valdemoros, Ponce-de-León, Sanz i Cardie, 2014).

Així doncs, ens trobem en un important canvi en la societat que comporta com a principal conseqüència la pèrdua de recursos, tant de les escoles com també de les famílies, per fer front a noves situacions. El problema és que aquests canvis i heterogeneïtat que ens existeixen actualment, encara no s'han assimilat per a l'escola, la qual cosa endarrereix el procés d'ensenyament-aprenentatge dels i les alumnes (García, 2003).

Dit això, podem afirmar que l'entorn familiar té un paper molt important, en la vida de tots els infants, ja que tot i que la funció educativa que té l'escola i els docents sigui ensenyar a tots els i les alumnes, la família també té un paper fonamental dins d'aquest ensenyament-aprenentatge (Bolívar, 2006). Això és degut a que quan l'infant observa i s'adona que la família s'involucra en les activitats de l'escola, creu en aquesta i la seva visió és positiva. Per tant, les expectatives que tenen els pares i mares sobre l'escola influeix en el pensament i rendiment dels i les alumnes (Romagnoli i Crotese, 2016). La família d'un infant doncs, des del moment en que aquest neix, té un paper essencial en el seu desenvolupament i, per tant, aquesta també té el dret i el deure d'educar a l'infant (Maestre, 2009).

Això significa que ni l'escola per una banda, ni la família per l'altra, poden treballar per separat, ja que es necessiten l'una a l'altre per tal de satisfer plenament les necessitats de formació de tots els nens i nenes (Sánchez, 2011). En conseqüència, és necessari analitzar la relació que hi ha entre la família i l'escola, ja que les dues són grans agents socialitzadors responsables de l'educació dels infants, prestant atenció a les realitat en les que estan immerses i intentant donar resposta a les necessitats de cadascun d'ells i elles per tal que desenvolupin l'autonomia i responsabilitat necessària per a la vida (Sánchez, 2011).

2.5.1. Influència familiar en l'activitat físico-esportiva dels infants

Com hem dit anteriorment doncs, els pares i mares no només tenen influència en els infants en el seu rendiment escolar dels infants, sinó que també n'hi tenen en l'oci i l'activitat física que realitzen, ja que els i les alumnes més actius i que tenen més intenció de practicar activitat física en un futur són aquells que els seus pares i/o mares en realitzen regularment (Arévalo, Sánchez i Feu, 2017). A més, Arévalo, Sánchez i Feu expressen (2017) que "Hacer actividad física en la edad escolar puede contribuir a ser físicamente activos en otras etapas de la vida" (p. 270).

Com també afirmen Amenabar, Sistiaga i García (2008):

Les actituds i els comportaments dels pares es troben associats a les reaccions afectives dels nens i joves en l'esport. En concret, les actituds i les conductes dels pares que són considerades com a positives i encoratjadores han estat vinculades a conseqüències afectives favorables per als nens i adolescents en l'esport (p.93).

Uns dels beneficis que aporten els esports en família a els infants és que incentiven la presa de decisions, el respecte per les normes acordades, el joc en equip i la resolució

de problemes, així com també actuen com a factors de protecció per prevenir problemes de conducta infantils (Benavides, Romero, Fernández i Pichardo, 2017). A més, constitueix un instrument pel desenvolupament de les capacitats físiques, psicològiques, cognitives i socials de l'individu (Guzmán, Zagalaz, Torres i Romero, 2010). És important però, no confondre ni associar els termes de salut i esport, ja que molts pares i mares confien en que quan un infant realitza alguna activitat esportiva ja és sinònim de salut, però no és així, perquè la salut engloba molts altres àmbits (Latorre, Gasco, García, Martínez, Quevedo, Carmona, Rascón, Romero, López i Malo, 2009).

També és important no obligar als infants a realitzar una activitat física que no els hi agradi, ja que pot comportar conseqüències negatives a curt o llarg termini, fent que l'infant no vulgui seguir practicant cap mena d'esport. Dit d'una altra manera, quan cap dels dos progenitors obliga al seu fill o filla a realitzar qualsevol tipus d'activitat física, aquests tenen més intenció i motivació per tal de ser actius en un futur (Arévalo, Sánchez i Feu, 2017). Així doncs, els i les alumnes que practiquen activitats físico-esportives, ho fan perquè troben motivació en la competició, la capacitat personal i l'aventura, al mateix temps que mostren més interès en sentir-se bé, tant física com mentalment (Moreno, Pavón, Gutierrez i Sicilia, 2005). Per tant, en comptes d'obligar als infants a realitzar activitats esportives, hem d'ajudar-los a trobar una motivació cap a aquestes, tant intrínseca com extrínseca. Per una banda, la motivació intrínseca proporciona diversió, sentiment de competència i habilitat, la qual cosa fa que hi hagi major entrega i persistència en l'activitat. Per l'altra banda, la motivació extrínseca s'encarrega de les recompenses externes de qualsevol tipus que comporti la participació en aquella activitat o esport, especialment quan és exitosa.

En primer lloc doncs, els pares i mares juguen un paper d'interpret de la informació sobre els assoliments esportius dels seus fills i filles, així com també influeixen en la seva cognició en les atribucions i les autopercepcions en un entorn d'assoliment. En segon lloc, els pares i mares prefereixen donar més oportunitats als seus fills i filles en els entorns en els quals ells tenen unes altres expectatives d'èxit. I, per últim, l'autopercepció física dels fills i filles està relacionada amb la quantitat d'ànim que reben per part dels seus pares i mares (Amenabar, Sistiaga i García, 2008).

Com argumenten Fernández, Ruiz, Martínez, Rivas i Casado (2013):

Las madres y padres que tienen un modelo positivo hacia el ejercicio, que tienen opiniones positivas hacia la competencia de sus hijos y quienes dan un mayor número de respuestas positivas hacia el rendimiento de los mismos, están asociados con los

hijos (atletas y competidores) que tienen una mayor percepción de su competencia, disfrute y motivación intrínseca (p.69).

Així doncs, les actituds, creences i conductes dels pares i mares són un aspecte particularment important a contemplar a l'hora d'examinar la naturalesa i les conseqüències motivacionals de l'experiència dels nens i nenes en l'esport. Per tant, a mesura que els nens i nenes van desenvolupant els seus interessos i motivacions en l'àmbit esportiu, una actitud potenciadora per part dels pares els influeix facilitant-los el manteniment de la participació esportiva, ja que cada vegada constitueix una evidència més clara el fet que els pares i mares es mantinguin abocats en les carreres esportives dels seus fills i filles i que, en alguns casos, aquestes es converteixin en les activitats centrals de les famílies (Amenabar, Sistiaga i García, 2008). Tot i això, aconseguir un clima familiar actiu i esportiu no és fàcil, ja que intervenen decisivament la organització i distribució dels temps familiars, les responsabilitats comunes i diferenciades entre cadascun dels membres, l'atenció a les necessitats quotidianes, la transició del treball al descans, les obligacions de la cura personal i col·lectiva, etc. (Valdemoros, Ponce, Sanz i Cardie, 2014).

2.5.2. Rol dels pares i mares davant l'activitat físico-esportiva dels infants

L'esport i l'activitat física, per si sols, no aconseguiran que l'infant adquireixi tots els aspectes beneficiosos que aporten aquests, ja que per fer-ho és necessària la intervenció i implicació adequada de tots els agents relacionats amb aquella activitat físico-esportiva, que són: el fill o filla els pares i mares i el monitor o monitora. També es pot anomenar el triangle esportiu, en què la bona coordinació i comunicació entre aquests tres agents serà la clau per aconseguir una adequada orientació educativa de l'esport i l'activitat física en edat escolar. En el moment en que un d'aquests agents no actuï dins dels paràmetres esportius-educatius, és quan es poden provocar afectes totalment contraris al que ens havíem proposat: aconseguir un benestar físic, psicològic i social en els nostres fills i filles (Prat i Ventura, 2011). Així doncs, la filosofia o finalitat de les activitats físico-esportives que té un pare o mare és determinant per tal d'observar els comportaments i comentaris que tenen aquests durant una trobada esportiva o quan el fill o filla torna a casa després del mateix. Hi ha una àmplia varietat i simultaneïtat de pares i mares amb diverses conductes produïdes pels mateixos, que segons Prat i Ventura (2011) són:

Primer de tot trobem els pares entrenadors, els quals en ocasions passades han sigut entrenadors o jugadors i, a partir dels seus coneixements i vivències personals, no deixen de contradir i criticar les instruccions dels entrenadors o entrenadores, donant indicacions als seus fills i filles sobre com organitzar-se i situar-se en diferents ocasions. Això comporta que el seu fill o filla estigui més pendent del que diu el seu pare o mare que del propi entrenador o entrenadora, la qual cosa crea inseguretats al fill i desautoritzen la feina de l'entrenador. Un altre tipus són els pares cridaners, que actuen com si es trobessin en una competició d'alt rendiment i valoren la victòria per sobre de tot. Normalment criden per tal de criticar o protestar sobre les decisions de l'àrbitre, però en ocasions poden arribar a insultar a jugadors i jugadores de l'equip contrari o al seu entrenador o entrenadora. Això suposa que els infants no es centrin en el joc sinó en els comentaris d'aquests pares i mares, creant un ambient negatiu en l'entorn.

També hi ha pares crítics, que mai es mostren satisfets amb l'actuació dels seus fills i filles o de l'equip en general, així que centren els seus comentaris en els aspectes a millorar o simplement els negatius i no en els positius (Ibíd). En la majoria d'ocasions, el que volen aconseguir és que el seu fill o filla sigui un esportista d'alt rendiment creant-li molta pressió, estrès i ena pèrdua de l'autoconfiança. Seguidament, trobem els pares sobre-protectors, els quals tenen por de que qualsevol caiguda o contacte directe lesioni al seu fill o filla. Mostren actituds d'ansietat i davant d'alguna situació percebuda com a perillosa actuen amb una sobreprotecció molt per sobre de la normalitat. Per aquest motiu, prefereixen que el seu fill o filla practiqui un esport amb menys contacte i risc, provocant inseguretat i ansietat als infants, ja que no gaudeixen de l'activitat físico-esportiva per por, privant-los la seva forma d'expressió, autonomia i responsabilitat.

En l'altre extrem hi ha els pares desinteressats, que són aquells que no els hi interessa l'activitat físico-esportiva que practiquen els seus fills o filles perquè per ells no té cap valor. Per això, no es preocupen per conèixer els progressos en l'aprenentatge de l'infant, tampoc solen anar a les competicions i, si ho fan, no els importa el desenvolupament de la trobada esportiva i no es relacionen amb la resta de pares i mares. Prat i Ventura (2011), indiquen que aquests comportaments poden provocar que els infants perdin la motivació i l'autoestima, a part de desafavorir en les seves relacions socials. Per últim, també existeixen els pares formadors, els quals creuen que l'activitat física i l'esport són un medi per un desenvolupament harmònic dels seus fills i filles, amb un valor educatiu i no de rendiment. Per aquests motius, centren la seva atenció en els progressos i esforços dels seus fills i filles i no només en els resultats, preocupant-se per afavorir un bon ambient en el grup de pares i mares de l'equip. Solen orientar als

seus fills i filles en els aspectes positius i no en els negatius, recolzant les decisions de l'entrenador o entrenadora. A més, potencien la col·laboració i el respecte sobre els arbitres i jugadors contraris (Prat i Ventura, 2011).

Dit això i com afirmen Guzmán, Zagalaz, Torres i Romero (2010) els pares i les mares tenen una funció important com a agents socialitzadors dels seus fills i filles des de petits, promovent la participació d'aquests en l'esport. Aquesta influència és molt necessària en la iniciació esportiva, ja que les seves actituds davant d'aquesta activitat físico-esportiva poden ser determinants per aconseguir-ne una pràctica constant i regular. Com a pares doncs, hem de tenir en compte que les motivacions dels infants en l'etapa escolar en l'esport poden variar i modificar-se segons la influència, actitud, valors i implicació que reben per part dels seus pares i mares, com també d'altres agents socialitzadors. Per aquests motius, resultaria necessari incorporar l'entorn familiar des de el primer moment en qualsevol aspecte relacionat amb l'adopció i manteniment de la pràctica esportiva dels seus fills i filles.

Per tant, per tal de poder formar de la millor manera als fills i filles en un ambient físico-esportiu adequat, els pares haurien de complir els següents objectius: mostrar respecte i cordialitat amb els entrenadors i esportistes d'equips contraris; respectar, entendre i recolzar la funció dels àrbitres; mostrar interès per la feina de l'entrenador i no intentar substituir-lo; estimular i reconèixer l'esforç de l'infant; ajudar a valorar el treball en equip i reforça l'esperit de superació; no criticar al teu fill o filla quan cometi un error, és a dir, acceptar èxits i fracassos; promoure l'harmonia entre companys i aplaudir les bones actuacions de tots els esportistes; evitar insults i violència de tot tipus; crear vincles amb altres pares i mares de l'equip; col·laborar amb el teu fill, entrenador, escola per tal de reforçar les activitats que practiquen (Prat i Ventura 2011).

3. Justificació, objectius i hipòtesis

A continuació, trobem la justificació del tema escollit per la realització d'aquest Treball de Fi de Grau. Seguidament els objectius proposats, tant els generals com també els específics. Per últim, la hipòtesis que considero que es complirà al llarg del present treball.

3.1. Justificació

La influència que té l'entorn d'un infant a l'hora d'escollir un esport a primària, concretament a Cicle Superior és molta, ja que depenent d'aquest entorn, la tria de l'esport que li agradaria realitzar pot variar molt. Quan parlem d'entorn, concretament ens referim a l'entorn familiar, perquè aquest és el que més pes té, normalment, en un infant en aquesta etapa de la seva vida (Sánchez, 2011). Així doncs, també s'han d'observar els diferents rols i comportaments dels pares i mares davant l'activitat físico-esportiva que realitza el seu fill o filla, ja que poden influenciar positivament o negativament en el seu desenvolupament (Prat i Ventura, 2011). És primordial doncs, tenir en compte l'opinió i necessitats dels infants a l'hora d'escollir l'esport que els agradaria realitzar, ja que en cas contrari, la motivació i desig per aquest potser no serà la mateixa i, fins i tot, desaparèixer (Arévalo, Sánchez i Feu, 2017).

Tot i que l'entorn familiar és un dels més rellevants en l'etapa de la infància, s'han de tenir en compte d'altres aspectes i agents com l'entorn escolar i social, ja que també tenen molta importància i influència en la vida dels infants. A nivell escolar, els docents hi tenen una gran rellevància i, en conseqüència, influència. Quant a l'entorn social, és molt important estar al cas de les relacions personals amb els iguals que té l'infant, ja que aquestes també el marcaran en el seu desenvolupament i, també, de l'ús que fan dels mitjans de comunicació, els quals estan molt presents actualment a la vida de tots els infants (Moreno i Hellín, 2007).

D'aquesta manera i seguint la idea de les evidències científiques que presenten diferents especialistes, hauríem de tenir cura d'allò que pot arribar a ser perjudicial per l'infant per tal que aquest pugui arribar a ser una persona crítica i autònoma per tal de no influenciar-se pel seu entorn (Martínez, 2004).

Per aquests motius, m'agradaria identificar la tipologia i hàbits que tenen els infants davant les activitats físico-esportives i analitzar si estan influenciats pel seu entorn familiar a l'hora d'escollir l'esport que volen o els agradaria realitzar. Així doncs, la

pregunta que em plantejo en aquest estudi és la següent: quin rol i influència té l'entorn familiar envers la tipologia d'activitat físico-esportiva que realitzen nens i nenes de 10 a 12 anys?

3.2. Objectius

Per tant, els objectius del meu estudi són:

- Analitzar la tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen els infants a Cicle Superior.
- Explorar la percepció que té l'alumnat de Cicle Superior envers el rol i comportament de les seves famílies davant la seva pràctica físico-esportiva
  - Determinar el grau d'influència familiar en l'elecció físico-esportiva dels infants.
  - Observar el grau d'implicació quant al seguiment de l'activitat físico-esportiva.
  - Valorar el comportament davant la pràctica d'activitat físico-esportiva de l'infant.

3.3. Hipòtesis

Per acabar, parteixo l'estudi a partir de la següent hipòtesi:

- Els pares i mares influencien molt directament als seus fills i/o filles quant a la tria de l'activitat físico-esportiva que volen realitzar aquests.

A partir d'aquesta investigació veurem si aquesta hipòtesi es compleix i, per tant, trobem una relació directa entre l'esport que realitzen els infants i la influència que ha pogut tenir aquest. O, per contra, la hipòtesi no es compleix i, per tant, els infants són totalment lliures i autònoms a l'hora d'escollir l'esport que els agradaria realitzar.

4. Mètodes

El tipus de disseny realitzat en aquest treball és un estudi de cas, mentre que la metodologia escollida és quantitativa.

Segons Crossman (2021), un estudi de cas és un mètode d'investigació que es basa en un únic cas en lloc d'una població o mostra. Quan els investigadors es centren en un únic cas, poden fer observacions detallades durant un llarg període de temps, cosa que no es pot aconseguir amb grans mostres sense costar molts diners. Els estudis de casos també són útils en les primeres etapes de la investigació quan l'objectiu és explorar idees, proves i instruments per preparar-se per un estudi més ampli. Hi ha tres quatre tipus d'estudis de casos: els il·lustratius, que són de caràcter descriptiu i estan dissenyats per aclarir una situació particular; els exploratoris, que s'utilitzen quan un investigador vol identificar preguntes de recerca i mètodes d'estudi per a un estudi gran i complex; els acumulats, són aquells en què un investigador recopila estudis de cas ja completats sobre un tema en concret; per últim els crítics, que es duen a terme quan un investigador vol comprendre el que va passar amb un esdeveniment específic i/o desafiar supòsits que es mantenen habitualment sobre això.

Segons Pita i Péregas (2002), la metodologia quantitativa, és una estratègia d'investigació en la qual es recullen i s'analitzen una sèrie dades numèriques sobre les variables que volem observar. Així doncs, el present treball utilitza aquesta metodologia perquè és un anàlisi numèric de dades, la qual cosa significa que és molt precís i, a més, pots comparar i quantificar els resultats obtinguts amb els quals n'han extret anteriorment diversos autors i autores. Segons Meneses i Rodríguez (2011), aquest recurs és un dels millors instruments d'investigació que tenim a l'abast, ja que permet assolir un gran coneixement de la realitat sense cap mena de cost econòmic. D'altres autors com Hueso i Cascant (2012), expressen que la metodologia quantitativa comprèn l'ús de tècniques estadístiques per tal de conèixer elements d'interès de la població que s'està estudiant. Tot i això, deixen constància d'algunes característiques essencials que han de tenir, com ara: la validesa que ha de tenir l'estudi, que els resultats siguin generalitzables i, per últim, que la fiabilitat de la mostra sigui suficient.

4.1. Participants

Els subjectes que s'investiguen en l'estudi sobre la influència i comportament de l'entorn familiar en les activitats físico-esportives són els infants de Sallent, un poble de 6.000 habitants al costat de Manresa, concretament els alumnes de 6è de primària. En aquest petit municipi hi ha dues escoles d'educació primària, però només n'analitzarem una d'elles, l'Escola Vedruna. Aquesta, és una escola concertada que imparteix educació infantil i primària, donant èmfasi a una metodologia cooperativa i de caràcter innovador. En destaquen les incorporacions de nous recursos tecnològics a les aules que permeten englobar diferents projectes molt interessants en tots els àmbits i matèries. A més, vetlla per la interdisciplinarietat i projectes comuns.

L'Escola Vedruna de Sallent, és una escola d'una sola línia formada per uns 200 infants en total. Està situada al costat del parc municipal de Sallent, on també poden gaudir, normalment a l'hora d'Educació Física, dels espais que hi ha en aquest. Com hem esmentat anteriorment, ens centrarem en els alumnes de 6è, els quals en total són 24, 11 nens i 13 nenes. Gairebé tots els infants són del mateix poble, és a dir, Sallent, però també n'hi ha algun de Balsareny, que és el poble veí de Sallent.

4.2. Instrument

Per realitzar l'estudi de cas, he posat en pràctica un qüestionari que m'ha permès conèixer el pensament i sentiment d'un grup de persones de 10 a 12 anys concretament.

El qüestionari és una eina que permet plantejar un conjunt de preguntes per a recollir informació estructurada sobre un tema o aspecte en concret, en aquest cas la influència que té l'entorn familiar a l'hora en què un infant tria l'esport que vol realitzar. Així doncs, sol utilitzar-se a causa de la necessitat de produir i recollir dades estructurades per a prendre decisions o obtenir-ne conclusions. Per dur a terme un qüestionari però, s'han de tenir en compte, segons Mesenes i Rodríguez (2011), les característiques de les preguntes que es formularan, ja que han de ser de la següent manera: curtes i senzilles, per tal que siguin totalment comprensibles; precises, per tal que tots els objectes que responguin les entenguin de la mateixa manera. A més, la tipologia de les preguntes pot ser oberta, que són aquelles en què es proporciona molta llibertat a l'expressió de la resposta, o bé tancada, en què els participants del qüestionari només poden escollir entre les diferents alternatives proposades (Mesenes i Rodríguez, 2011).

Aquest instrument em va permetre obtenir, representar i analitzar, les dades dels infants relacionades amb la tipologia i nivells d'influència familiar dels pares i mares quant a la tria d'activitats físico-esportives dels seus fills i filles. A continuació, us deixo l'enllaç d'aquest: <https://forms.gle/9CYYwWHkCjY9j53t5>

En quant al compliment dels aspectes ètics, aquesta recerca va contemplar les directrius necessàries per tal de recollir un seguit de dades amb total protecció (Veure Annex 9.1).

4.3. Sistema de categories

Per tal d'iniciar l'elaboració del qüestionari, he realitzat un sistema de categories amb les diferents dimensions, variables i indicadors en els quals ens podíem trobar. Aquest sistema, m'ha servit per tenir estructurada tota la informació que necessitava i entendre la finalitat de cadascuna de les preguntes realitzades. És el següent:

Dimensions	Variables	Indicadors	Qüestionari
Característiques infants	Sexe	Masculí / Femení	Ets nen o nena?
	Edat	10 – 12 anys	Quants anys tens?
Activitats físico-esportives	Realització	Pràctica extraescolar dels infants	Realitza alguna activitat físico-esportiva fora de l'àmbit educatiu?
	Tipologia	Quina activitat físico-esportiva.	Quina?
	Lloc	On?	On realitza aquesta activitat físico-esportiva?
	Freqüència	Dies	Quants dies de la setmana realitza aquesta activitat físico-esportiva?
	Durada	Hores	Quantes hores setmanals realitza aquesta pràctica?
	Motius	Per què?	Per què creus que realitza aquesta activitat físico-esportiva?
Motivació	Desig	Quin és el teu nivell de motivació amb la pràctica que realitza?	

	Desmotivació	Abandonament	En algun moment has pensat en abandonar o canviar d'activitat? Per què?
Influència familiar	Activitat físico-esportiva	Hàbits	Els teus pares realitzen activitat físico-esportiva regularment?
	Esports comuns	Comú	Algú de la teva família realitza la mateixa activitat físico-esportiva que tu?
	Medis de comunicació	TV	Soleu mirar a la televisió aquesta activitat físico-esportiva?
Rol de les famílies	Elecció	Tria	Creus que t'han pogut influenciar els teus pares en aquesta tria?
	Implicació	Entrenaments	Els teus pares venen a veure els entrenaments de l'activitat físico-esportiva que realitzes?
		Partits / competicions	Els teus pares venen a veure les teves competicions?
	Relacions	Monitor / Entrenador	Quina relació tenen els teus pares amb l'entrenador/a o monitor/a?
		Pares i mares	Els teus pares tenen relació amb la resta de pares i mares de l'equip?
		Companys i companyes d'equip	Els teus pares tenen relació amb els teus companys i companyes d'equip?
	Comportament	Verbal	Creus que el llenguatge que utilitzen els teus pares durant els entrenaments o competicions és l'adequat?
		Físic	Creus que el comportament físic o gesticulacions que utilitzen els teus pares en els entrenaments o competicions és adequat?
	Rol	Tipus	Quin rol creus que tenen els teus pares durant les competicions?
Sentiment de l'infant	Sentiment	Comoditat	Estàs còmode davant dels comportaments dels teus pares durant l'activitat físico-esportiva?

4.4. Disseny i procediment

El primer que vaig elaborar va ser el qüestionari, basant-me en aquelles preguntes que, a partir del sistema de categories, considerava que eren les adequades per tal d'obtenir la informació necessària pel meu estudi. Seguidament, vaig ordenar totes les preguntes elaborades anteriorment per tal que seguissin un ordre i progressió. Així doncs, les preguntes han estat formulades amb l'objectiu i la intenció de conèixer la tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen els infants actualment, així com també, explorar la percepció que tenen envers el rol i comportament dels seus pares i mares davant aquesta pràctica.

Un cop elaborada l'enquesta, s'envia al grup de persones de qui vols extreure'n les dades i, per tant, conèixer l'opinió d'aquests. Per fer-ho, em vaig posar en contacte amb el director de l'Escola Vedruna de Sallent, el qual em va facilitar molt tot el procés. Abans que els participants omplissin el qüestionari se'ls va proporcionar, en aquest cas a l'escola, el document per tenir en compte la protecció de les dades que s'obtidran a partir d'aquest i autoritzar-ne la participació.

A l'inici del qüestionari, els infants podien llegir una introducció composta per una petita presentació i una explicació de la finalitat i objectius que pretenc obtenir mitjançant les seves respostes, a més d'indicar el sexe i l'edat de l'infant. D'aquesta manera, ells i elles també són coneixedors i coneixedores de la importància que té respondre amb la màxima precisió possible. Aquest, està compost de 21 preguntes quantitatives i 1 de qualitativa. Així doncs, la major part de preguntes que hi apareixen són estructurades i tancades, és a dir, amb diverses opcions de resposta per tal que tots els infants poguessin respondre el que creien més adequat a la seva situació. Aquest tipus de preguntes permeten que la recollida de dades i l'anàlisi sigui més senzill. A més, al ser més senzilles de contestar, es tarda menys temps en omplir el qüestionari. Tot i això, també apareix una pregunta no estructurada, és a dir, totalment oberta, en què l'infant ha d'escriure el què pensa sense llistes d'opcions de respostes entre les quals escollir. Cal remarcar també que tots els infants van contestar el mateix qüestionari de forma anònima i amb total llibertat d'expressió.

Per tal de dur-lo a terme, simplement vaig haver d'enviar de manera online el qüestionari a la tutora de 6è, la qual ja havia parlat anteriorment amb el director. La tutora doncs, se'n va encarregar de distribuir l'instrument a tots els i les alumnes de la classe i resoldre els dubtes que poguessin anar sorgint. Un cop obtinguts els resultats del qüestionari,

s'analitzaran i es discutiran les dades obtingudes amb el que defensen varis autors esmentats anteriorment a l'apartat del marc teòric del treball, els quals són referents del terme clau, la influència familiar en els infants.

4.5. Anàlisi de les dades

Per tal d'analitzar i representar les dades que s'han pogut extreure a partir de les 24 respostes dels infants de l'Escola Vedruna de Sallent, he realitzat un gràfic per cadascuna de les preguntes que tenia el qüestionari amb les seves respectives respostes.

Per una banda, teníem les preguntes tancades, que gairebé totes ho eren. Per estudiar-les, he realitzat un anàlisi de les dades amb els corresponents percentatges de les diferents preguntes formulades. Per fer-ho, he utilitzat el programa *Excel*, el qual m'ha permès veure i analitzar clarament quins eren els resultats obtinguts i, alhora, poder-ne fer una comparativa amb les dades cercades i obtingudes anteriorment de diversos autors i autores.

Per altra banda, en el cas de la pregunta oberta, he escrit les diverses respostes dels infants i he analitzat les respostes una per una. Aquesta pregunta però, no l'havien de respondre tots els infants, ja que depenent de què havien respòs en la pregunta anterior, aquesta l'havien de respondre o no. Per tant, no he hagut d'analitzar les 24 respostes, sinó només 4 d'elles, ja que són les dels infants que s'hi havien sentit identificats o identificades.

5. Resultats

En aquest apartat mostro els resultats obtinguts gràcies a l'instrument d'investigació, en aquest cas, el qüestionari. Els resultats s'han extret mitjançant el recompte de les respostes de tots els infants, els quals són un total de 24, 13 nenes i 11 nens.

5.1. Activitats físico-esportives dels nens i nenes de 6è de primària en horari no lectiu

Primer de tot, observarem a partir de la figura 1 si els infants realitzen, o no, alguna activitat físico-esportiva. Tal i com reflecteix el gràfic circular, hi ha hagut 23 alumnes que han respòs que sí que realitzen alguna activitat físico-esportiva fora de l'escola i només un alumne ha indicat no realitzar-ne. Expressat en percentatges, un 96% dels infants sí que realitzen alguna activitat físico-esportiva fora de l'escola i només un 4% expressa que no en realitza.

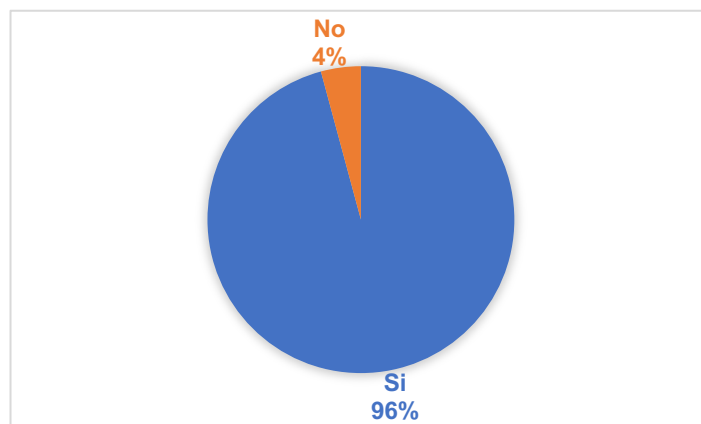

Figura 1. Realització d'activitats físico-esportives dels infants en horari no lectiu.

Seguidament, en la figura 2, podem observar quina tipologia d'activitats realitzen aquests infants.

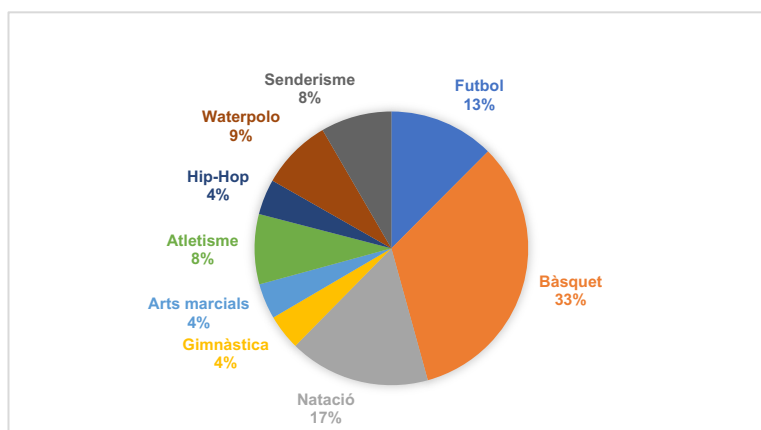

Figura 2. Tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen els infants.

Observant la gràfica, ens adonem que la majoria d'infants realitzen bàsquet (33%), futbol (13%) i natació (17%). Tot i això, hi ha molta altra diversitat d'activitats com per exemple: waterpolo (9%), senderisme (8%), atletisme (8%), gimnàstica(4%), arts marciais(4%) i Hip-Hop (4%).

La figura 3 en qüestió, mostra els resultats però només en gènere masculí. D'acord amb aquest doncs, podem observar que les activitats físico-esportives més practicades són el bàsquet, amb un 37%, un 27% futbol i un 18% waterpolo. Amb un percentatge inferior, trobem el hip-hop (9%) i les arts marciais (9%).

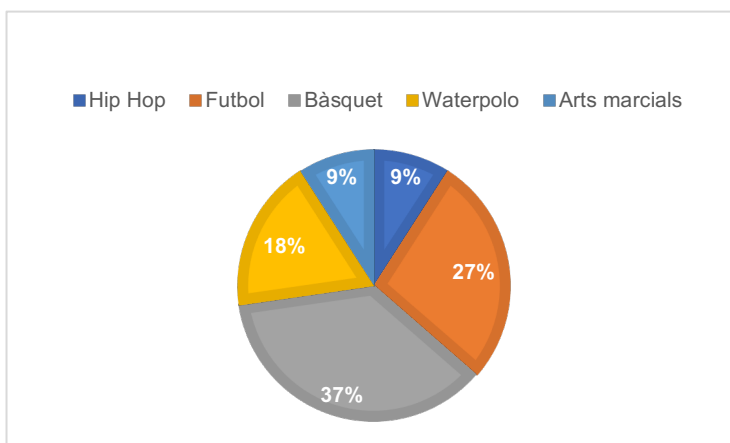

Figura 3. Tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen els nens.

La figura 4, representa els resultats del gènere femení. Les activitats físico-esportives més practicades per les nenes són la natació, amb un 34%, i el bàsquet, amb un 33%. Seguidament trobem l'atletisme, amb un percentatge del 17%. Per últim, observem la gimnàstica i el senderisme, amb un 8%.

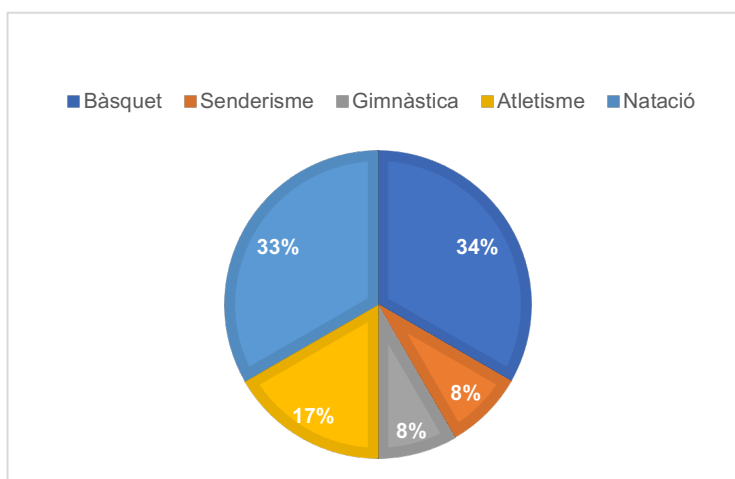

Figura 4. Tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen les nenes.

Podem veure representat en el següent gràfic, figura 5, on realitzen les activitats que realitzen.

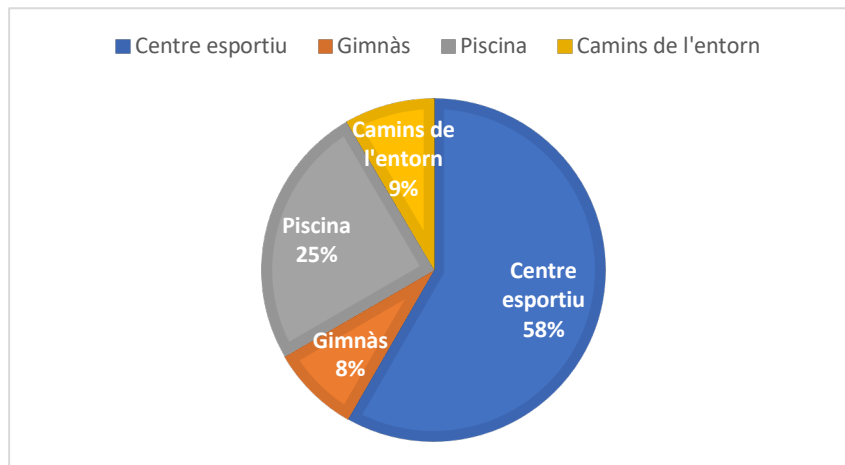

Figura 5. Espais o centres on els infants realitzen activitats físico-esportives.

Tenint en compte els 23 nens i nenes que realitzen activitat física en horari no lectiu, 14 infants la realitzen en un centre esportiu, 6 en una piscina, 2 en un gimnàs i 2 en camins que hi ha a l'entorn de Sallent. Expressat en percentatges, podem dir que més de la meitat dels infants realitzen activitat físico-esportiva en un centre esportiu, concretament un 58%. Seguidament, un 25% dels alumnes ho fan a la piscina i un 8% al gimnàs. Per últim, amb un 9% els alumnes que aprofiten l'entorn del poble per dur a terme aquesta activitat.

5.2. Freqüència en què els infants de 6è realitzen activitats físico-esportives

A continuació, la figura número 6, mostra la freqüència en què, setmanalment, els infants realitzen activitats físico-esportives.

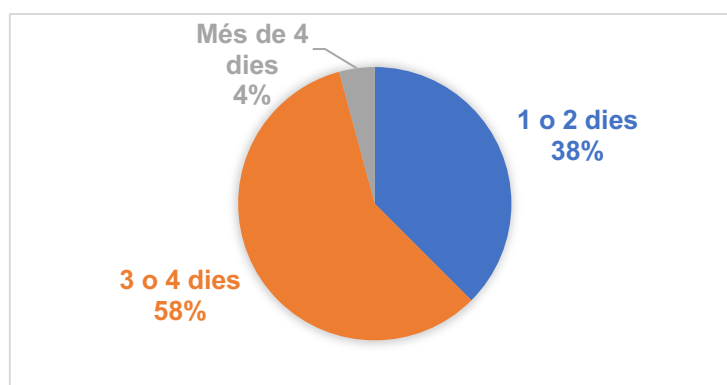

Figura 6. Freqüència en què els infants realitzen activitats físico-esportives.

D'acord amb la figura 6, la major part dels infants realitzen activitats 3 o 4 dies la setmana (58%). Seguidament, trobem els que en realitzen 1 o 2 cops per setmana (38%). Finalment, amb molt poc percentatge, els que en realitzen més de 4 dies (4%).

A continuació, trobem la figura 7 que indica les hores aproximades setmanals que els infants dediquen a realitzar alguna activitat físico-esportiva.

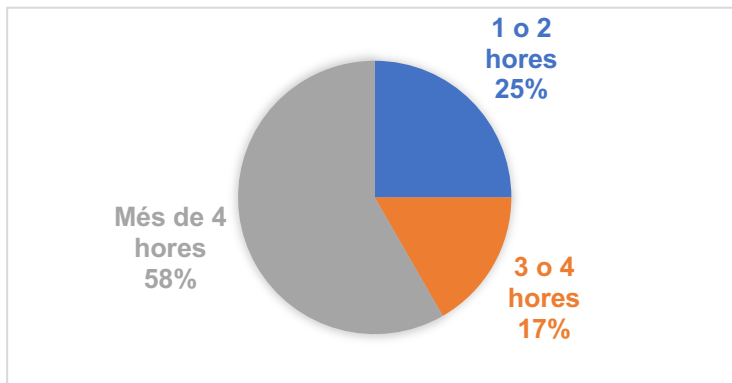

Figura 7. Hores setmanals que els infants dediquen a realitzar activitat físico-esportiva.

En aquest gràfic podem observar que un 58% dels i les alumnes realitzen més de 4 hores setmanals d'activitat físico-esportiva fora de l'escola. Mentre que un 25% en realitza entre 1 o 2 hores setmanals i un 17% entre 3 i 4 hores.

5.3. Motivacions i desmotivacions per practicar una activitat físico-esportiva segons els infants

La figura número 8 mostra per què els infants realitzen concretament l'activitat físico-esportiva que estan practicant actualment.

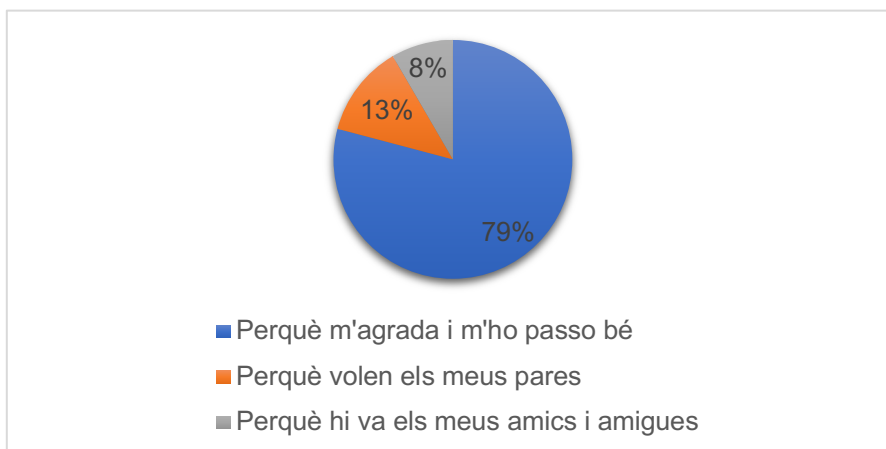

Figura 8. Motius pels quals els infants realitzen activitat físico-esportiva.

Per una banda, un 79% dels infants realitzen activitat físico-esportiva perquè els agrada i s'ho passen bé. Per altra banda, un 13% dels i les alumnes indiquen què el motiu pel qual realitzen aquesta activitat és perquè volen els seus pares. El 8% restant expressen que fan aquesta activitat perquè hi van els seus amics i amigues.

Veiem a continuació, figura 9, quin nivell de motivació tenen els infants davant la pràctica que realitzen.

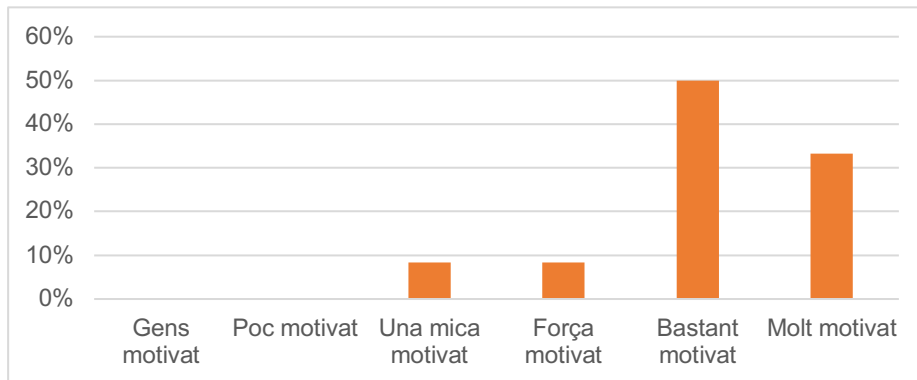

Figura 9. Nivells de motivació que tenen els infants quant a l'activitat físico-esportiva que realitzen.

Veiem en el gràfic que dels 23 infants que realitzen activitats físico-esportives un 50% mostren bastanta motivació en la pràctica d'aquesta i un 33,3% en mostren molta. Per contra, hi ha un 8,3% dels infants que mostren una mica i força motivació davant l'activitat físico-esportiva que realitzen.

Després d'observar el nivell de motivació que tenen els i les alumnes quant a l'activitat físico-esportiva que realitzen, en la figura 10 es mostra quins infants han pensat en abandonar o canviar d'activitat.

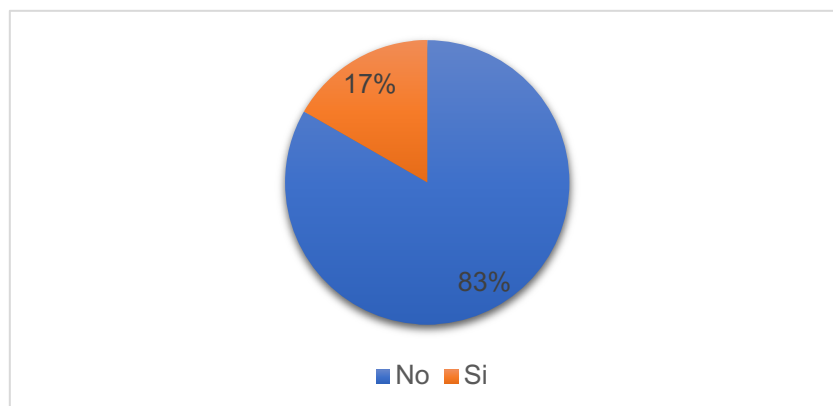

Figura 10. Pensaments d'abandonament de l'activitat físico-esportiva que realitzen els infants

Segons la figura 10, un 83% dels infants no s'han plantejat mai deixar o canviar per una altra l'activitat físico-esportiva que realitzen actualment, però un 17% sí que s'ho han

plantejat. Per tal de saber per què els infants s'havien plantejat abandonar o canviar d'activitat, se'ls va fer una pregunta oberta als 4 alumnes que havien respòs de manera afirmativa a la pregunta anterior. Les respostes van ser les següents:

“Perquè ja no m'agrada, no em motiva l'esport. I a més l'entrenador em diu que sóc el pitjor tirador del equip, tot i que sóc el millor defensa.” (Alumne 4)

“Perquè abans anava a ball i havia pensat en tornar a fer-ho” (Alumna 6)

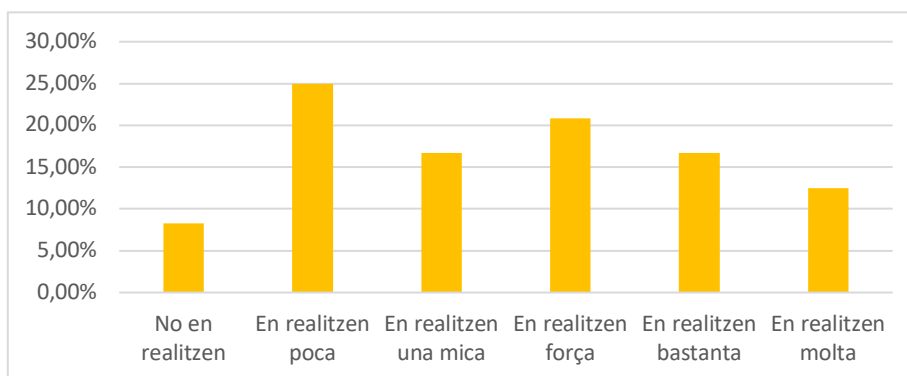
“Perquè amb el tema del Covid-19 no fèiem partits i sem feien molt pesats els entrenaments” (Alumna 13)

“Perquè ens van haver de canviar l'entrenador i no m'agradava molt, però ara ja m'he acostumat.” (Alumne 14)

Com podem observar, les respostes dels infants són molt variades. Primer de tot, trobem a l'alumne 4 que sent desmotivació cap a l'activitat físico-esportiva que realitza, però, a més, té problemes de relació i vincle amb el seu entrenador. El mateix passa amb l'alumne 14, que expressa que anteriorment no tenia bona relació ni li agradava el seu entrenador, la qual cosa va ser el motiu del plantejament de deixar aquella activitat. El cas de l'alumna 6 és totalment diferent, ja que el seu sentiment és d'enyorança cap a una activitat que actualment no està realitzant i li agradaria tornar-la a practicar. L'alumna 13, ha perdut la motivació quant a l'activitat físico-esportiva pel fet de no haver-hi competicions a causa del Covid-19.

5.4. Influència familiar davant les activitats físico-esportives dels infants

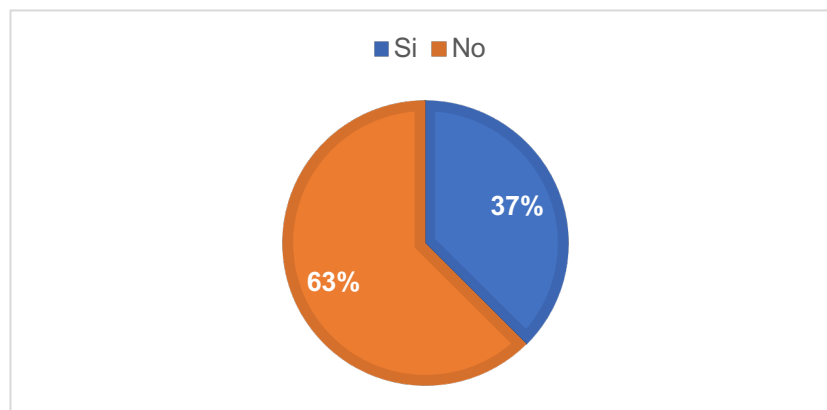
A la figura 11, es mostra els nivells i freqüència en què els pares i mares d'aquests infants realitzen alguna activitat físico-esportiva regularment. Les respostes van ser les següents:

Figura 11. Nivells i freqüència d'activitat físico-esportiva que realitzen els pares i mares dels infants.

Veiem en la figura 11, el número 0 significa que mai realitzen activitat físico-esportiva, els quals ho són un 8,3% dels pares i mares. Seguidament, el número 1 significa que poques vegades realitzen activitats físico-esportives, els quals un 25% dels pares i mares s'hi identifiquen segons els seus fills i filles. El número 2 i 3, els quals s'hi ha identificat un 16,7% en el número 2 i un 20,8% en el número 3, significa que els seus pares i mares a vegades realitzen alguna activitat físico-esportiva. El número 4 i 5 són els quals realitzen activitat física regularment o molt regularment els quals ho són un 16,7%, regularment, i un 12,5% molt regularment.

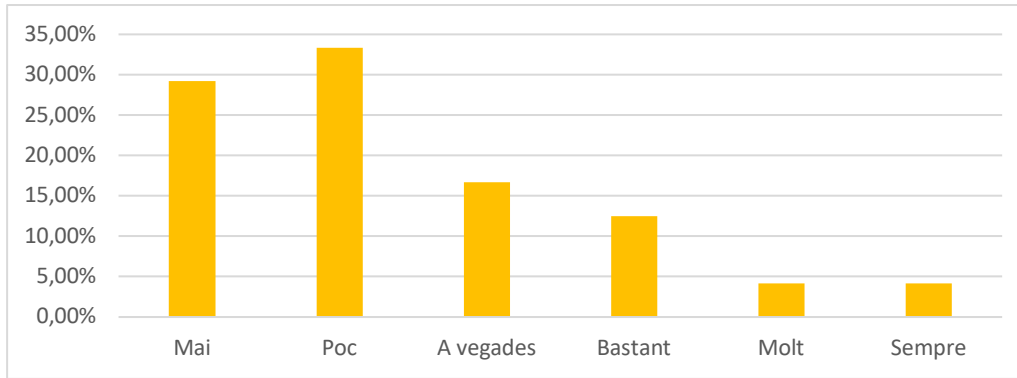
En la següent figura, número 12, podem observar si els pares i mares realitzen la mateixa activitat físico-esportiva que el seu fill o filla.

Figura 12. Realització de les mateixes activitats físico-esportives entre els pares i mares i els seus fills i filles.

Tenint en compte el gràfic, podem veure clarament que un 63% dels pares i mares dels infants no realitzen les mateixes activitats físico-esportives, és a dir, que l'infant practica una activitat diferent a la dels seus pares i mares. El 37% restant afirma que sí que realitza la mateixa activitat que els seus pares i mares. Tot i això, la pregunta engloba els dos sexes dels pares, és a dir, el masculí i el femení. Per tant, pot ser que només sigui un el progenitor que realitza la mateixa activitat física que el seu fill o filla, o també pot ser que siguin tots dos progenitors els que comparteixen aquesta pràctica amb l'infant.

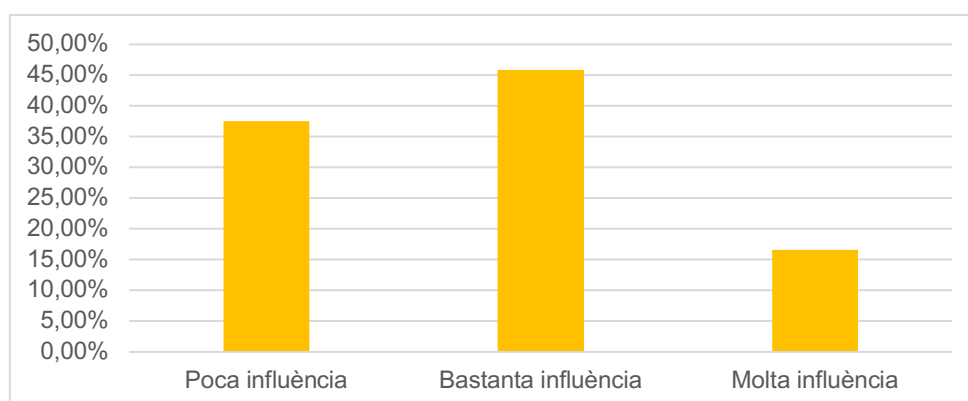
La figura 13, ens mostra si en els medis de comunicació que hi ha a casa és freqüent veure-hi l'activitat que realitza l'infant.

Figura 13. Freqüència en què els infants solen veure o escoltar a través dels mitjans de comunicació de casa l'activitat físico-esportiva que realitzen.

Com indica la figura 13, en què el 0 significa poc freqüent i el 5 molt freqüent, la majoria d'alumnes de l'escola no solen tenir influències a través dels mitjans de comunicació, ja que un 29,2% dels infants han expressat que mai miren a la televisió l'esport que realitzen i un 33,3% indiquen que amb poca freqüència. Seguidament, tenim un 16,5% i un 12,5% dels pares i mares que a vegades miren o escolten alguna notícia sobre aquell esport. I, finalment, només un 4,2% el miren freqüentment i la mateixa xifra el miren molt regularment.

D'acord amb la figura 14 i les respostes dels i les alumnes, un 45% d'ells i elles creuen que han pogut tenir bastanta influència familiar a l'hora d'escollir l'activitat físico-esportiva que volien realitzar. En canvi, un 37,5% creuen tot el contrari, és a dir, que no han tingut influència familiar a l'hora d'escollir aquesta pràctica. I per finalitzar, un 16,60% dels infants creuen que han estat molt influenciats en aquest aspecte.

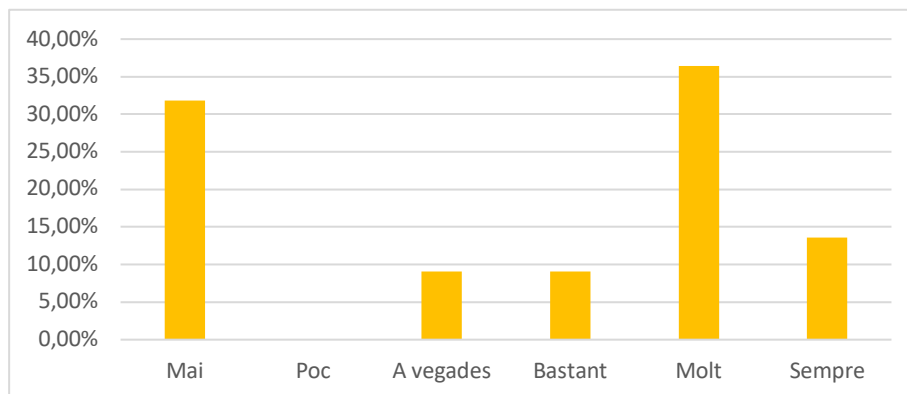

Figura 14. Influència familiar davant l'activitat físico-esportiva que realitzen els infants.

5.5. Implicació de les famílies en l'activitat físico-esportiva que realitza el seu fill o filla

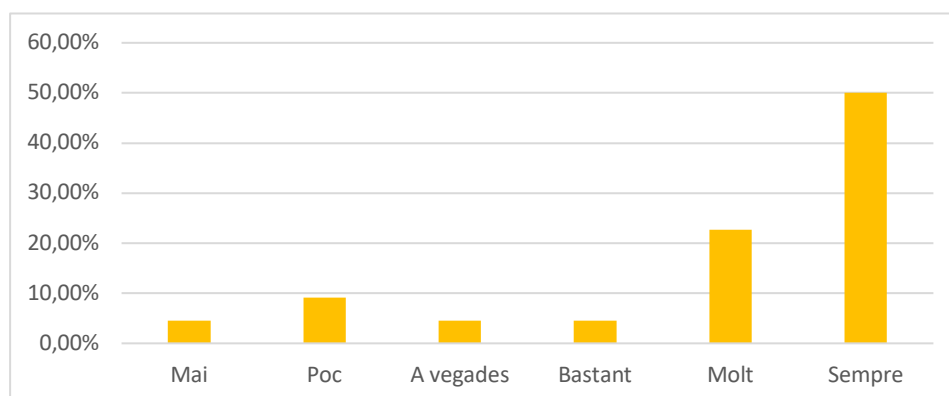
La figura 15 indica la freqüència en que els pares i mares acompanyen i miren els entrenaments dels infants.

Figura 15. Freqüència en què els pares i mares dels infants van a veure els entrenaments dels seus fills i filles.

Com bé expressa el gràfic, hi ha un nombre força alt de pares i mares que normalment assisteixen als entrenaments dels seus fills i filles, concretament un 36,4%, així com també un 13,6% diuen que hi assisteixen sempre. Tot i això, un 31,8% indica tot el contrari, és a dir, que els seus pares i mares no assisteixen mai als entrenaments. En un punt entremig tenim un 18,2%, els quals són els que a vegades hi assisteixen (9,1%) i d'altres vegades no (9,1%).

En el cas de les competicions i partits aquest gràfic canvia totalment, ho podem veure a partir de la figura 16 a continuació:

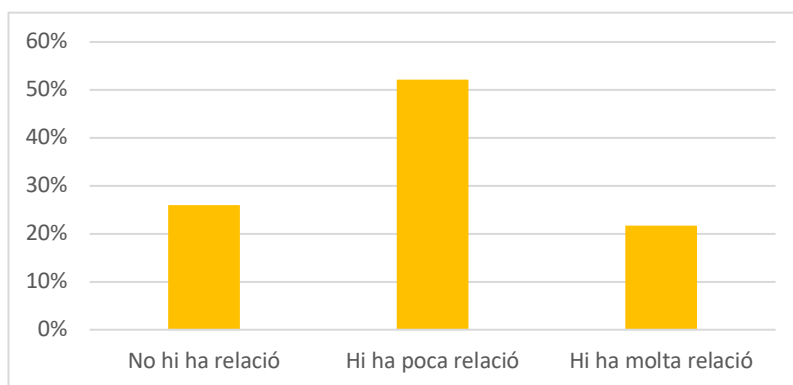
Figura 16. Freqüència en què els pares i mares dels infants van a veure els partits i competicions dels seus fills i filles.

En el cas de les competicions, com podem veure, la meitat part dels pares i mares d'aquesta escola hi assisteixen sempre, és a dir, un 50% d'ells i elles. Seguidament, un

22,7% i un 4,5% expressen que gairebé sempre hi assisteixen. Per últim, ens trobem també que 4 infants han indicat que els pares gairebé mai assisteixen a les competicions i 1 infant en concret ha expressat que mai hi van.

5.6. Relacions socials entre la família i els subjectes relacionats amb l'activitat físico-esportiva de l'infant

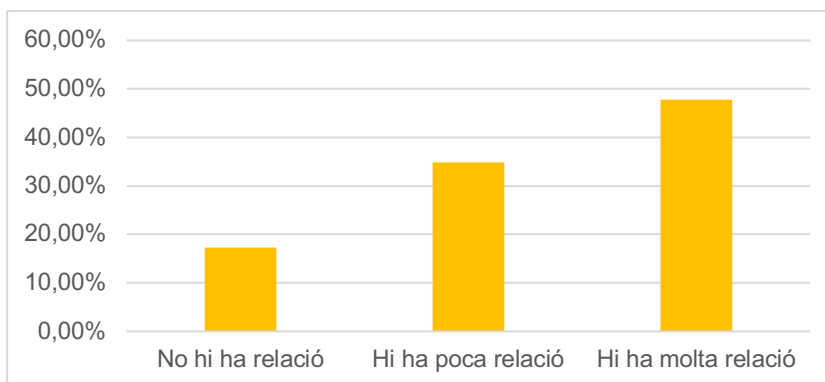
La figura 17 mostra, amb diferents nivells, quina relació tenen els pares i mares amb l'entrenador o entrenadora del seu fill o filla.

Figura 17. Relació que estableixen els pares i mares dels alumnes amb els entrenadors o entrenadores dels seus fills o filles.

La figura 17 reflecteix clarament una manca d'aproximació entre les famílies i els entrenadors, ja que amb un 26% trobem que les famílies no tenen cap mena de relació amb l'entrenador o entrenadora dels seus fills i filles. Seguidament, hi ha un 52,1% dels pares que hi tenen relació, però poca. Per últim, un 21,7% indiquen que sí que hi tenen relació.

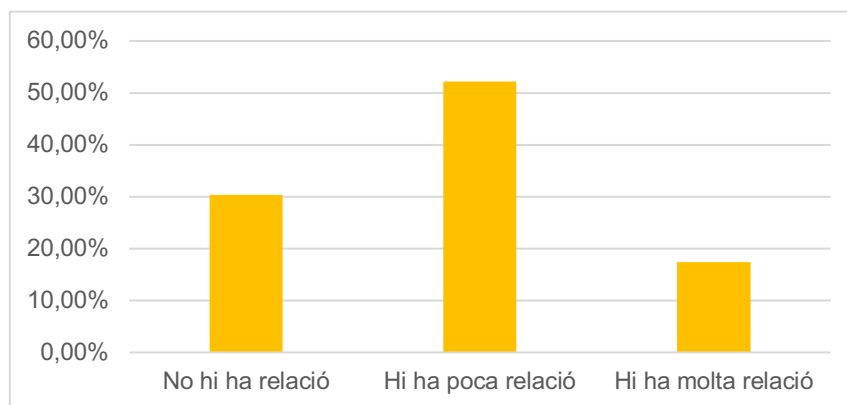
Quant a la relació que mantenen els pares i mares amb la resta de progenitors de l'equip, la figura 18 expressa el següent:

Figura 18. Relació que estableixen els pares i mares dels alumnes amb la resta de pares i mares de l'equip.

Aquest gràfic mostra com la major part dels pares i mares de l'equip tenen relació amb la resta de pares i mares, específicament un 47,8%. Llavors trobem els que indiquen que hi ha poca relació, però n'hi ha, amb un 34,8%. Finalment s'indiquen els pares que no tenen cap mena de relació ni vincle amb la resta de pares i mares de l'equip, els quals són un 17,3% d'ells i elles.

La següent figura, número 19, mostra la relació que hi ha entre els pares i mares de l'infant i la resta de companys i companyes d'equip d'aquest.

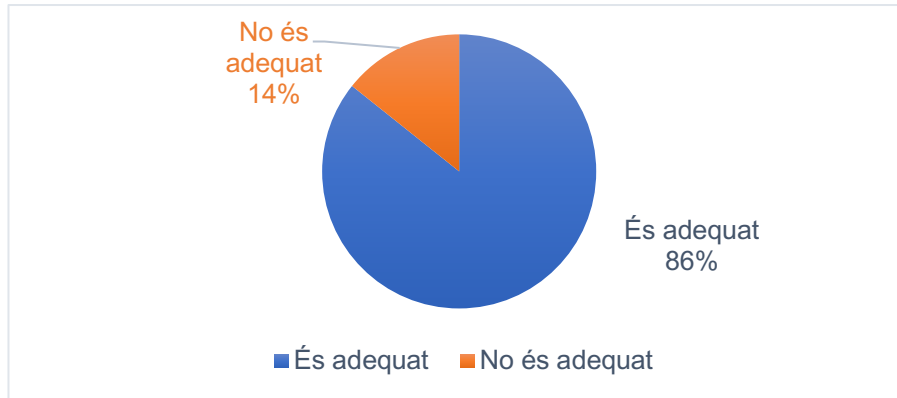

Figura 19. Relació que estableixen els pares i mares dels alumnes amb els companys i companyes d'equip de l'infant.

Com podem observar, per una banda hi ha els pares i mares dels alumnes que no tenen cap mena de relació amb els companys d'equip del seu fill o filla (30,4%). Seguidament, els que tenen relació però poca, que són la majoria de pares i mares de l'escola (52,20%). Per últim, els pares i mares que tenen molta relació amb els companys i companyes d'equip del seu fill o filla (17,40%).

5.7. Comportament i rol dels pares i mares dels infants davant l'activitat físico-esportiva que realitzen

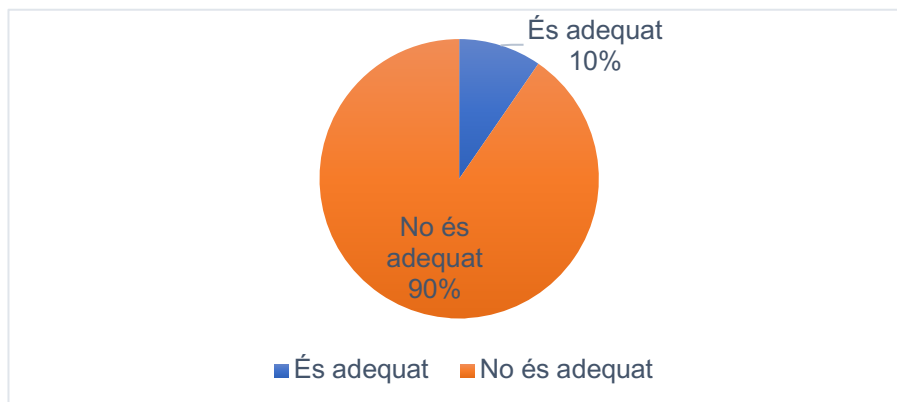
La figura 20, representa el llenguatge que utilitzen els pares i mares durant els entrenaments o competicions dels infants. Aquí, els infants havien de donar lliurement la seva opinió i expressar si creien que el llenguatge era l'adequat, o no.

Figura 20. L'adequació del llenguatge verbal dels pares i mares durant les competicions físico-esportives dels alumnes, segons els infants.

Aquesta figura representa clarament que, per una banda, els infants creuen que el llenguatge que els seus pares i mares utilitzen durant les seves competicions físico-esportives és l'adequat. Això ho creuen un 86% dels infants, que en aquest cas són 19 alumnes. Per altra banda però, hi ha un 14%, és a dir 4 infants, que opinen que el llenguatge que utilitzen els seus pares i mares no és adequat.

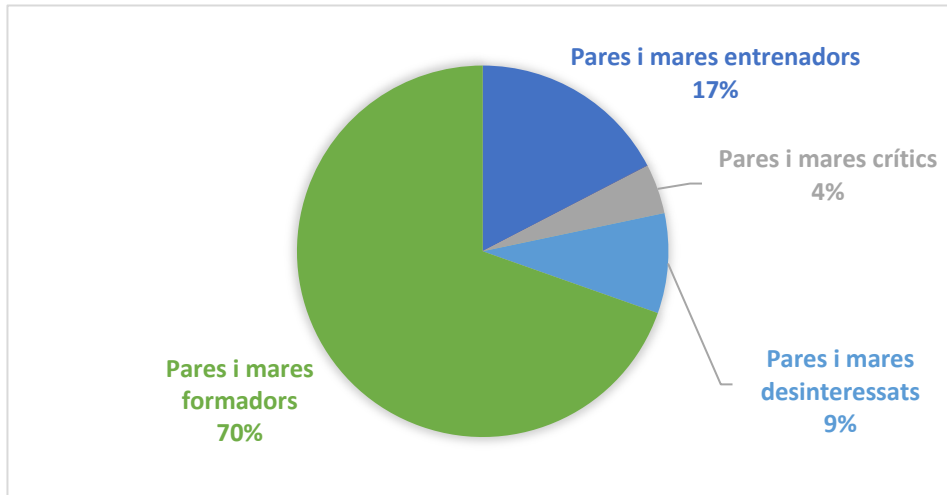
Després d'observar el llenguatge verbal, passarem a veure si segons els infants el llenguatge físic és adequat o no. Ho veurem a través de la figura 21.

Figura 21. L'adequació del llenguatge físic dels pares i mares durant les competicions físico-esportives dels alumnes, segons els infants.

Segons el gràfic, el 90% dels infants creuen que el llenguatge físic i les gesticulacions que utilitzen els seus pares i mares durant els partits i competicions són totalment adequats. Tot i això, existeix una minoria, que és el 10%, que opinen que els seus pares i mares no utilitzen un llenguatge físic ni unes gesticulacions adequades a les situacions.

Per últim, se'ls demana als infants quin rol creuen que tenen els seus pares i mares durant les competicions. La figura número 22, representa les diverses opcions que tenien a escollir i les respostes de tots els infants.

Figura 22. Rol dels pares i mares durant les competicions físico-esportives dels alumnes, segons els infants.

Segons les respostes dels i les alumnes, un 69% dels pares i mares tenen el rol de pares formadors. Seguidament apareixen els pares cridaners, que són un 17,4%. També han aparegut un 8,7% de pares desinteressats i un 4,3% de pares crítics amb els seus fills o filles.

6. Discussió

En la discussió es contrasten els resultats obtinguts en l'apartat d'anàlisi d'acord amb l'evidència científica que hem obtingut a partir de la bibliografia més rellevant mostrada en el marc teòric del treball i que permet fer un contrast d'informació. Iniciem la discussió doncs, amb el primer objectiu general plantejat en l'apartat de justificació: analitzar la tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen els infants a Cicle Superior.

Com hem expressat al llarg del present treball, la vida moderna ens ha portat certs desequilibris en alguns aspectes, principalment però, en l'activitat i salut de les persones l'oci (Valdemoros, Ponce, Sanz, Cardie, 2014). Segons la figura 1 però, 23 de 24 dels infants de l'escola de Sallent realitzen alguna activitat físico-esportiva fora de l'escola que, expressat en percentatges, són un 95,8% d'infants actius i només un 4,2% inactius. Per contra, l'OMS (2020) expressa que un 60% de les persones no realitza l'activitat física necessària per tal de mantenir uns bons hàbits saludables. S'ha de tenir en compte doncs, que l'activitat física aporta beneficis, tant físics, com psíquics com socials, la qual cosa comporta que sigui gairebé indispensable que tothom en realitzi (Escalante, Backx, Saavedra, García y Domínguez, 2011).

Segons la figura 2, que representa la tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen els infants de l'escola de Sallent, observem que l'esport més practicat és el bàsquet (33,3%), seguidament la natació (16,7%) i, per últim, el futbol (8,3%). Segons Vaquero (2007), la tipologia d'esports pot variar segons el sexe, ja que argumenta que els nens solen practicar activitats més invasives i les nenes activitats més estètiques. D'acord amb els resultats obtinguts però, aquest argument no reflecteix la realitat d'aquesta escola en concret, ja que tant els nens com les nenes realitzen tot tipus d'activitats físico-esportives sense cap distinció per sexes. Segons els resultats de l'article de Vaquero (2007), un 25,9% de les noies practica ball, un 22,2% handbol i, per últim, natació, ping-pong i gimnàstica rítmica amb un 11,1%. En canvi els nois, un 23,9% practica futbol, seguidament handbol i arts marcials un 21,7% i, per últim un 8,6% tenis.

Observant també un altre estudi realitzat per la Generalitat de Catalunya el 2016, indica que, en el cas de les nenes, les activitats més practicades són la dansa (19,9%), la natació (10,8%) i el bàsquet (9,2%). En canvi en el cas dels nois, les activitats més practicades, normalment, són el futbol (34,6%), el bàsquet (10,4) i les arts marcials (7,1%). Tenint en compte però, els resultats obtinguts a partir de l'enquesta realitzada a una escola de Sallent i segons la figura 4, gran part de les nenes realitzen bàsquet (33%) i natació (34%), seguit d'atletisme (17%) i, per últim, gimnàstica(8%) i senderisme (8%).

En canvi, segons la figura 3, en el cas dels nens, hi ha més varietat d'activitats, tot i que la més practicada és el bàsquet (37%) i el futbol (27%), seguit del waterpolo (18%), les arts marcials (9%) i el hip-hop (9%). El mateix article de Vaquero (2007), també narra una diferència entre la freqüència d'activitat físico-esportiva en nens que en nenes. Segons l'autor, un 60,3% dels nens practiquen activitats físico-esportives fora de l'escola i només un 46,1% de noies. Per contra, en aquesta escola tots els infants realitzen activitat físico-esportiva fora de l'escola menys un, el qual és del sexe masculí.

A més, la Generalitat de Catalunya va fixar, mitjançant el Decret 119/2015 un total de 385 hores d'Educació Física a realitzar. Aquestes hores però, s'han de repartir entre cicle inicial, cicle mitjà i cicle superior, la qual divisió correspon una mitjana de 1'8 hores totals a la setmana. En el cas dels i les alumnes de 6è de primària de l'escola de Sallent, segons les figures 6 i 7, la major part dels infants realitzen entre 3 i 4 dies d'activitat físico-esportiva (58,3%) i una mitjana de més de 4 hores setmanals (58,3%). Vaquero (2007) però, en el seu article, argumenta que la freqüència en que els infants practiquen Educació Física és poca, ja que un 92,1% en realitza un o dos cops per setmana i un 7,8% entre 3 i 4 dies. D'acord amb l'autor i segons la figura 6, podem observar que també hi ha un alt percentatge d'alumnes, concretament un 37,5%, que només practiquen 1 o 2 cops per setmana aquesta activitat físico-esportiva i un 25% que ho fa 1 o 2 hores setmanals.

Un altre aspecte a destacar és la motivació i motius pels quals els infants realitzen l'activitat físico-esportiva que practiquen. Segons l'article de Vaquero (2007), un 80% dels i les alumnes expressen que els agrada molt l'esport que realitzen, tot i que un 8,5 argumenten que els agrada normal i un 1,4% han respòs que no els agrada gens aquella activitat. En el cas dels infants de 6è de l'escola enquestada, segons la figura 9, a un 50% dels infants els agrada l'activitat físico-esportiva que practiquen i a un 33,3% els agrada molt. Contràriament però, tenim un 8,3% que no els agrada gaire i un altre 8,3% que els agrada normal. Així doncs, els resultats obtinguts a partir del meu qüestionari i els resultats de l'article de Vaquero (2007) són força similars, ja que els dos expressen que a una gran part de l'alumnat els agrada l'activitat que practiquen, però hi ha una petita part que no. Segons els resultats obtinguts a partir del qüestionari, també hem pogut contrastar a la figura 8 que alguns dels infants que no els agrada practicar aquesta activitat físico-esportiva, ho fan perquè volen els seus pares i mares (13%). Això, segons Arévalo, Sánchez i Feu (2017) pot tenir conseqüències negatives per l'infant i provocar que aquest no vulgui realitzar cap mena d'activitat físico-esportiva mai més. Per tant, en comptes d'obligar als infants a practicar alguna activitat, hem d'ajudar-los a trobar la

motivació per aquesta, tant intrínseca com extrínseca. Dit d'una altra manera, els adults han de ser capaços d'incorporar la motivació cap a l'activitat físico-esportiva de l'infant, ja que és un aspecte fonamental per tal de promoure actituds positives cap a l'aprenentatge d'aquesta (Herández i González, 2015).

Tot i això, no només hi influeixen els pares i mares, ja que segons Vaquero (2007), els amics i amigues també hi juguen un paper molt important, la qual cosa es va veure reflectida en el qüestionari realitzat als alumnes de 6è de l'escola de Sallent, ja que, segons la figura 8, un 8% d'aquests van respondre que només realitzen aquesta activitat físico-esportiva perquè hi anava acompanyat o acompanyada dels seus amics o amigues. Segons Escalante, Backx, Saavedra, García i Domínguez (2011), les amistats tenen molta influència en la vida dels infants, la qual cosa comporta que el recolzament que tenen per part d'ells i elles pugui ser determinant davant l'activitat que realitzen.

La motivació doncs, és un aspecte fonamental a l'hora en què un infant ha de realitzar una activitat físico-esportiva i, aquesta, pot ser de tres tipus: la intrínseca, l'extrínseca i la desmotivació. Els factors extrínsecs que poden ser determinants per l'activitat que practica l'infant poden ser tant familiars, com per exemple els pares, les mares o els germans, com també socials, com els amics, les amigues, els mitjans de comunicació... En el moment en què no hi ha motivació per aquesta pràctica però, segons Isorna, Rial, Vaquero (2014), és molt probable que l'infant decideixi abandonar-la. Segons la figura 10, un 83,3% dels infants de 6è de l'escola de Sallent no s'havien plantejat mai abandonar l'activitat que estaven realitzant, però el 16,7% restant sí. Els motius d'aquest plantejament són varis, però la majoria d'ells, d'acord amb Isorna, Rial i Vaquero (2014), són perquè es sentien desmotivats amb aquella pràctica. Així doncs, segons Moreno, Pavón, Gutierrez i Sicilia (2005), els i les alumnes que practiquen activitats físico-esportives, ho fan perquè troben motivació en la competició, la capacitat personal i l'aventura, al mateix temps que mostren més interès en sentir-se bé, tant física com mentalment.

Continuem la discussió amb el segon objectiu general plantejat en l'apartat de justificació: Explorar la percepció que té l'alumnat de Cicle Superior envers el rol i comportament de les seves famílies davant la seva pràctica físico-esportiva. Per tal d'analitzar aquest objectiu general, en tindrem en compte tres específics, que són els següents:

El primer objectiu específic és determinar el grau d'influència familiar en l'elecció físico-esportiva dels infants. Com hem esmentat en l'apartat 2.5.1, la influència familiar en l'activitat físico-esportiva dels infants és molta, ja que, segons Arévalo, Sánchez i Feu (2017), els alumnes més actius i amb més ganes de practicar activitat física són aquells que els seus pares i mares en realitzen de manera regular. Observant la figura 11, els pares dels i les alumnes de Sallent no solen practicar activitat física molt regularment, només ho fan un 12,5% i un 16,7% amb aquesta freqüència. En un punt entremig de la gràfica, trobem aquells pares i mares que en realitzen a vegades, els quals són un 16,7% i un 20,8%. Per últim, amb un 25%, els quals no solen practicar gairebé mai activitat física i amb un 8,3% els que mai en realitzen. Tot i el resultat d'aquestes dades, no reflecteixen el que expressen els autors anteriors, ja que gairebé tots els infants de l'aula són actius i practiquen alguna activitat físico-esportiva que els motiva.

Un dels aspectes que també és molt important és no obligar als infants a practicar alguna activitat que no els agradi o motivi, ja que a vegades, pel simple fet que els pares han practicat aquella activitat físico-esportiva tota la vida, volen o creuen que el seu fill o filla també l'hauria de practicar. Aquest pensament és totalment erroni, ja que Arévalo, Sánchez i Feu (2017) expressen que pot comportar conseqüències negatives a curt o llarg termini, fent que l'infant no vulgui seguir practicant cap mena d'esport. La figura 12 representa aquells infants els quals els seus pares i mares realitzen la mateixa activitat físico-esportiva que ells o els que no. Un 37,5% han respòs que sí que realitzen la mateixa pràctica i un 62,5% que no. Tot i els resultats obtinguts, no significa que aquest 37,5% que sí que realitzen la mateixa activitat física que els seus progenitors no sentin motivació cap a aquesta, però sí que podrien haver estat influenciats, de manera directe o indirecte, a l'hora d'escollir-la.

Dins de l'ambient familiar, també hi poden haver tingut un paper molt important els mitjans de comunicació, ja que actualment són presents en la vida de molts infants. Això segons Martínez (2004), significa que s'han convertit també en una influència per tots ells i elles que s'ha de saber valorar i comprendre'n el seu ús. Tot i això, els infants de 6è de Sallent gairebé mai solen veure o escoltar notícies o competicions relacionades amb el mateix àmbit que practiquen. Expressat amb percentatges i segons la figura 13, un 29,2% mai solen mirar o escoltar res d'aquella activitat físico-esportiva. Seguidament, un 33,3% gairebé mai ho fan. Al mig de la graella trobem aquells que a vegades ho miren o escolten, amb un 16,% i un 12,5%. Per últim, aquells que gairebé sempre ho fan, un 4,2%, i els que sempre miren o escolten alguna notícia o competició, un 4,2%.

Així doncs, per una banda, Sánchez (2011) argumenta que el primer i més important agent socialitzador de l'infant és la família i Amenabar, Sistiaga i García (2008) afegeixen que una actitud potenciadora per part dels pares i mares durant el desenvolupament dels interessos i motivacions dels infants els influeix facilitant-los el manteniment d'aquesta pràctica físico-esportiva en un futur. Sabent això, els i les alumnes de l'escola on vaig realitzar el qüestionari van opinar, a la figura 14, sobre la influència que creuen que poden haver tingut per part dels seus pares i mares a l'hora d'escollir l'activitat físico-esportiva que volien o volen realitzar. La resposta més votada, concretament amb un 45%, és que els infants creuen que han pogut tenir bastanta influència a l'hora d'escollir la pràctica que estan realitzant. I seguidament tenim respostes totalment contradictòries, és a dir, per una banda, un 37,5% que opinen que els seus pares i mares no els han influenciat gens i, per altra banda, un 16,60% que han tingut molta influència familiar en aquesta tria. D'acord amb els autors doncs, la majoria d'infants tendeixen a estar influenciats pels seus pares i mares en l'elecció de l'activitat físico-esportiva.

El segon objectiu específic és observar el grau d'implicació quant al seguiment de l'activitat físico-esportiva. Alguns autors com Valdemoros, Ponce-de-León, Sanz i Cardie (2014) argumenten que les activitats físico-esportives dels infants tenen relació amb estils educatius familiars, determinant que quan els pares i mares són més permissius, és més fàcil que els infants o joves adoptin estils d'oci poc saludables. En canvi, Pyeron i Ruiz-Juan (2013), creuen que el control i la vigilància dels pares és un factor negatiu pel seu desenvolupament.

Per tal d'observar el grau d'implicació dels pares i mares quant al seguiment de l'activitat físico-esportiva dels seus fills i filles els infants de 6è de primària de l'escola de Sallent, els quals van expressar, en la figura 15, un alt percentatge de pares i mares que normalment (36,4%) o sempre (13,6%) van a veure els entrenaments dels seus fills o filles. Contràriament, tenim els pares i mares que mai van a veure els entrenaments dels infants (31,8%) i els que hi van a vegades (18,2%). Amb les competicions però, no passa el mateix, ja que, observant la figura 16, gairebé hi ha un 22,7% que hi van gairebé sempre i un 50% que hi van sempre.

Prat i Ventura (2011) argumenta que per tal d'adquirir tots els aspectes beneficiosos que té l'esport, és necessària la intervenció i implicació adequada de tots els agents relacionats amb aquella activitat, és a dir, el fill o filla, els pares i mares i el monitor o monitora / entrenador o entrenadora. En la figura 17, hi ha representada la relació que

hi ha entre els pares i mares i l'entrenador o entrenadora en qüestió. El resultat més votat ha estat, amb un 52,1%, que existeix una relació entre els dos subjectes, però és mínima. Seguidament tenim els pares i mares que no tenen cap mena de relació amb l'entrenador o entrenadora de l'equip, que són un 26% i, contràriament, les famílies que hi tenen molta relació, amb un 21,7%. Així doncs, segons l'argument de l'autor, els pares i mares haurien de tenir més relació amb l'entrenador o entrenadora del seu fill o filla per tal conèixer i endinsar-se més en la pràctica que està realitzant l'infant i, així, poder-ne extreure els màxims beneficis. De la mateixa manera que és important i beneficiosa la relació entre aquests dos subjectes, segons Prat i Ventura (2011) també ho és amb els pares i mares de la resta d'infants de l'equip, així com també amb la resta de companys i companyes de l'infant. La figura 18 representa, en el cas dels infants de 6è, la relació que tenen els pares de l'infant amb la resta de pares i mares de l'equip, la majoria dels quals tenen molta relació (47,8%) o bastanta (34,8%). Així doncs, només el 17,3% restant tenen poca relació amb la resta de pares i mares de l'equip. I la següent, és a dir, la figura 19, expressa la relació que tenen els pares i mares de l'escola amb els companys i companyes de l'infant. Un 52,2% expressen que hi ha relació entre els companys i companyes, però poca. Un 30,4% creuen que els seus pares i mares no tenen cap mena de relació amb els seus companys i companyes d'equip. Finalment, amb un 17,4% són els infants que opinen que els seus familiars sí que tenen molta relació amb els seus companys i companyes d'equip. L'autor Prat i Ventura (2011), esmenta que en el moment en que un d'aquests agents no actua dins dels paràmetres esportius-educatius, és quan es poden provocar afectes totalment contraris als que haurien de ser, és a dir, aconseguir el total benestar de l'infant. Per tant, d'acord amb l'autor, s'hauria d'intentar que els pares i mares tinguessin una bona relació tant amb els entrenadors o entrenadores, com amb els pares i mares dels altres infants, com també amb els companys d'equip del seu fill o filla per tal d'afavorir el desenvolupament integral de l'infant.

El tercer i últim objectiu específic és valorar el comportament davant la pràctica d'activitat físico-esportiva de l'infant. Prat i Ventura (2011) en el seu llibre sobre els esports i l'educació en valors diferencia alguns aspectes, tant verbals com físics, que tenen els pares i les mares davant l'activitat físico-esportiva dels seus fills i filles i els classifica segons aquests. El llenguatge verbal dels pares i mares de l'escola de Sallent majoritàriament és adequat segons la visió de l'infant, ja que en la figura 20 podem observar que un 86% i només el 14% restant opina el contrari. El mateix passa amb el llenguatge físic de la figura 21, ja que un 90% dels i les alumnes creuen que els seus pares i mares tenen un bon comportament a nivell físic durant els entrenaments

i competicions, però un 10% expressen que no és l'adequat. Així doncs, a nivell general els pares i mares d'aquesta escola tenen un bon comportament durant els entrenaments i competicions dels seus fills i filles, tot i que encara n'hi ha alguns que podrien millorar en alguns aspectes per tal d'afavorir el desenvolupament i creixement, tant personal com professional, de l'infant.

Els diferents comportaments que tenen els pares i mares durant els entrenaments i competicions, determinen com són i quin rol tenen davant aquesta activitat físico-esportiva. Prat i Ventura (2011) distingeix sis tipologies de pares i mares segons el seu comportament i actes, que són: els pares entrenadors, els cridaners, els crítics, els protectors, els desinteressats i els formadors. Fent esment a la figura 22, un 69,6% dels infants de 6è consideren que els seus pares i mares són formadors, és a dir, aquells que creuen que l'activitat física i l'esport són un medi per un desenvolupament harmònic dels seus fills i filles, amb un valor educatiu i no de rendiment, respectant sempre les seves decisions. Seguidament, trobem els infants que creuen que els seus pares són de la tipologia d'entrenadors (17,4%), els quals tendeixen a contradir i criticar les instruccions dels entrenadors o entrenadores, la qual cosa crea inseguretats al fill o filla al mateix temps que desautoritzen la feina de l'entrenador o entrenadora. També hi apareixen els pares desinteressats, amb un 8,7%, són aquells que no els interessa l'activitat físico-esportiva que practica el seu fill o filla perquè per ells no té cap mena de valor, la qual cosa provoca que no es preocupin per conèixer els progressos de l'infant, ni d'anar a les competicions. Aquests comportaments poden provocar una desmotivació en l'infant i una baixada de la seva autoestima. Per últim, alguns infants (4,3%) també han considerat que els seus pares són crítics, és a dir, que mai mostren satisfacció amb l'actuació dels seus fills o equip en general, fixant-se sempre amb els aspectes negatius i no amb els positius, la qual cosa també pot provocar una pèrdua de l'autoconfiança en l'infant.

7. Conclusions

En aquest apartat es posen en context, breument, els resultats obtinguts d'acord amb els objectius que han guiat el procediment del present estudi. A continuació, es parla d'aquells aspectes que caldria millorar per a futurs estudis en aquest mateix àmbit. Finalment, es porta a terme una reflexió personal i professional sobre la relació d'aquest treball amb els aprenentatges obtinguts al llarg de tot el grau i de la futura professió.

7.1. Resposta als objectius i hipòtesis

En primer lloc i gràcies al qüestionari realitzat, s'han pogut analitzar les dades i, per tant, obtenir resposta a els objectius proposats a l'inici d'aquest Treball de Fi de Grau.

Respecte al primer objectiu general, hem pogut analitzar la tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen els infants de Cicle Superior de l'escola de Sallent, desmentint que aquesta és més vigorosa en nens que en nenes. Segons els resultats obtinguts, la tipologia d'activitat físico-esportiva més practicada en aquesta escola és el bàsquet (33%), seguit de la natació (17%) i el futbol (13%). Tant en el cas dels nens com també el de les nenes, l'activitat més practicada és el bàsquet, amb un 37% dels nens i un 34% de les nenes.

En relació amb el segon objectiu general, és a dir, la percepció que té l'alumnat envers el rol i comportament de les seves famílies observem que, quant al comportament dels pares i mares durant els entrenaments i competicions, un 86% de llenguatge verbal, i un 90% de llenguatge físic, són adequats segons els infants. Quant al rol de les famílies, també ens trobem amb una clara majoria (70%) de pares i mares formadors i formadores. Així doncs, segons el punt de vista dels infants d'aquesta escola de Sallent, tant el rol com el comportament dels pares i mares són, en la majoria dels casos, els adequats.

De la mateixa manera que el comportament i el rol dels pares i mares són decisius, també ho és la implicació que mostren en la pràctica de l'infant, demostrant, o no, el valor i la importància que li donen a aquesta. En el cas d'aquesta escola, la gran majoria de pares i mares estaven implicats en la pràctica físico-esportiva dels seus fills i filles, ja que un 77,2% d'aquests anaven sempre o gairebé sempre a veure les competicions o partits que realitza el seu fill o filla. A més, els vincles que s'estableixen entre tots els pares i mares de l'equip també són notables, ja que un 47,8% dels infants indiquen que tenen molta relació entre ells i elles, lo qual també mostra implicació per part seva.

Així doncs, per concloure l'apartat i amb ell, el treball, considero que, d'acord amb la hipòtesi plantejada, l'entorn familiar és una influència directa en la vida de l'infant i que, per tant, s'han de tenir molt en compte la implicació, les actuacions i els comportaments dels pares i mares per tal que el nen o nena pugui gaudir plenament d'aquella activitat i extreure'n tots els beneficis. Tot i això, considero que com a futurs mestres, en aquest cas d'Educació Física, també tenim un paper molt important dins d'aquest àmbit, i és aconseguir obtenir motivació en els infants respecte a aquesta assignatura per tal de fomentar que es mantinguin actius al llarg de la seva vida.

7.2. Limitacions

L'única limitació que puc considerar per tal d'afrontar aquest Treball de Fi de Grau ha estat la pandèmia COVID-19, ja que a causa d'aquesta, he hagut de realitzar el qüestionari de manera online, la qual cosa m'ha limitat molt i m'ha dificultat l'entesa d'aquest. A més, a causa de la mateixa pandèmia, els infants d'aquesta escola van haver de confinar-se 10 dies perquè hi va haver un alumne que va donar positiu en Covid-19, la qual cosa va endarrerir tot el procés. No vull passar per alt però, que l'escola de Sallent, és a dir, on he realitzat el qüestionari, em van oferir totes les facilitats per tal de poder-lo repartir, en cas que tingués pressa, a les diferents cases dels infants que tinguessin ordinador i, en cas que algun alumne no en tingués, l'ompliria un cop tornessin a l'escola. Tot i això, no em va caldre repartir el qüestionari casa per casa, ja que tenia força temps i vaig considerar que seria millor que l'omplissin tots junts a l'aula amb l'ajuda de la tutora per si tenien algun dubte que els hi pogués resoldre.

7.3. Línies de futur

Vull destacar també, algunes línies de futur que considero interessants per tal de continuar amb aquest Treball de Fi de Grau. Tenint en compte que és un tema del qual no se n'ha parlat gaire, considero que seria interessant seguir fent recerca i obtenint dades. Per tant, realitzaria qüestionaris a més infants d'altres escoles per tal d'observar i analitzar les seves respostes, així com també realitzaria entrevistes als respectius pares i mares dels infants per tal de veure els dos punts de vista, ja que els infants poden tenir una opinió diferent de la dels adults i viceversa. També m'hagués agradat poder realitzar observacions d'algun entrenament o competició per tal de comparar les respostes dels infants amb el que jo hagués vist en primera persona.

8. Bibliografia i Webgrafia

Amenabar, B., Sistiaga, J., i García E. (2008). Revisió dels diferents aspectes de la influència dels pares i les mares en la pràctica de l'activitat física i l'esport. *Apunts Educació Física i Esports*, 93, 29-35.

Angulo, M., i Quiñonez, E. (2020). Influencia de las percepciones, estereotipos y prejuicios en la práctica docente. *Polo del Conocimiento*, 47 (5), 97-114).

Arévalo, F., De la Cruz-Sánchez., E., i Feu, S. (2017). La influencia de los padres e iguales en la relación de actividad físico-deportiva de los escolares de educación primaria. *E-balonmano.com: Revista de Ciencias del deporte*, 13(3), 263-272.

Ashley Crossman (2021). El mètode d'investigació del cas pràctic. *EFerrit*. Recuperat de <https://ca.eferit.com/el-metode-dinvestigacio-del-cas-practic/>

Ballesta, J., i Cerezo, C (2011). Familia y escuela ante la incorporación de las tecnologías de la información y comunicación. *Educación XX1*, 14(2),133-156.

Beatriz, M. (2015). Influencia de la interacción alumno-docente en el proceso enseñanza-aprendizaje. *Revista de tecnología y Sociedad*, 5 (8), 1-8.

Benavides, A., Romero, M., Fernández, M., i Pichardo, M. (2017). Deporte en familia como prevención de problemas de conducta desde edades tempranas. *Revista de Psicología*, 3 (1), 449-456.

Bernal, A., i Cárdenas, A. (2009). Influencia emocional del profesorado en la construcción de la identidad personal del alumnado. *Bordón*, 61 (3), 19-32.

Blasco, D. (2018). Reorganizar el patio de la escuela, un proceso colectivo para la transformación social. *Hábitat y Sociedad*, 11, 185-199.

Bolívar, A. (2006). Familia y escuela: dos mundos llamados a trabajar en común. *Revista de Educación*, 339, 119-146.

Carrero, I., Ruperez, E., De Miguel, R., Tejero, J.A., i Pérez-Gallardo, L. (2005). Ingesta de macronutrientes en adolescentes escolarizados en Soria capital, *Nutrición Hospitalaria*, 20, 204-249.

Córdoba, C., Gonzalo, L., García, V., Luengo, L., Vizuetete, M., i Feu, S. (2012). Cómo influyen la trayectoria académica y los hábitos relacionados con el entorno escolar en el rendimiento académico en la asignatura de educación física. *Retos. Nuevas Tendencias en Educación*, 21, 9-13.

Cuevas, A. (2001). La formación de los alumnos como sujetos de alto y bajo rendimiento escolar en educación primaria. *Revista cubana de psicología*, 18(1).

Escalante, Y., Backx, K., Saavedra, J., García, A., I Domínguez, A. (2011). Relación entre actividad física diaria, actividad física en el patio escolar, edad y sexo en escolares de educación primaria. *Rev Esp Salud Pública*, 85 (5), 481-489.

Espinosa, B. (2015). *La televisión como agente socializador en la infancia*. (Treball de Fi de Grau, Universidad de Jaén. <http://tauja.ujaen.es/handle/10953.1/2009>

Mesa, S. (2008). Estudio sobre género y deporte en televisión. *Consejo Audiovisual de Andalucía*.

Fernández, J., Ruiz, G., Martínez, A., Rivas, S., i Casado, R. (2013). La influencia parental en la motivación y participación de los alumnos en actividades físico-deportivas en edad escolar. *Revista Digital de Educación Física*, 4 (20), 67-78.

Ferrés, J. (1995). Televisión, espectáculo y educación. *Comunicar: Revista Científica de Comunicación y Educación*, 2(4), 37-41.

García, F. (2003). Las relaciones escuela-familia: un reto educativo. *Infancia y Aprendizaje: Journal for the Study of Education and Development*, 26 (4), 425-437.

García, O., Medina, A., i Schiaffino, A. (2015). *Enquesta de salut de Catalunya: Comportaments relacionats amb la salut, l'estat de salut i l'ús de serveis sanitaris a Catalunya*. Consultat 03 febrer 2021, des de https://salutweb.gencat.cat/web/.content/_departament/estadistiques-

sanitaris/enquestes/Enquesta-de-salut-de-Catalunya/Resultats-de-lenquesta-de-salut-de-Catalunya/documents/esca_2015.pdf

Garzón, P. C., Fernández, M. D., Sánchez, P. T., i Gross, M. G. (2002). Actividad físico-deportiva en escolares adolescentes. *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*, (3), 5-12.

Generalitat de Catalunya (2019). *Vida saludable: Activitat física*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Consultat 14 Abril 2020, des de https://canalsalut.gencat.cat/ca/vida-saludable/activitat_fisica/

Generalitat de Catalunya (2017). Els hàbits esportius dels estudiants de Catalunya 2016. Recuperat de http://www.observatoridelesport.cat/docus/estudis_publicats/OCE_18_estudis_publicats_ca.pdf

Gutiérrez, M. (2014). El valor del deporte en la educación integral del ser humano. *Revista Educación*, 335, 205-126.

Guzmán, M., Zagalaz, M., Torres, G., i Romero, S. (2010). Validación de un cuestionario para el análisis del comportamiento y actuación de los padres y madres en el deporte (ACAPMD). *RETOS. Nuevas Tendencias en Educación*, 18, 71-76.

Hernández, M., i González, M. (2015). La motivación en el aula: estrategia esencial para mejorar el aprendizaje en la escuela primaria. *Cuadernos de educación y desarrollo*, 55, 1-10.

Hueso González, A., Cascant i Sempere, MJ. (2012). Metodología y técnicas cuantitativas de investigación. Editorial Universitat Politècnica de València. <http://hdl.handle.net/10251/17004>

Humberto, S., i Urrea, A. (2018). Influencia del deporte y la actividad física en el estado de salud físico y mental: una revisión bibliográfica. *Investigación*, 25, 141-159.

Isorna, M., Rial, A., i Vaquero, R. (2014). Motivaciones para la práctica deportiva en escolares federados y no federados. *RETOS. Nuevas Tendencias en Educación Física, Deporte y Recreación*, 25, 80-84.

Latorre, P., Gasco, F., García, M., Martínez, R., Quevedo, O., Carmona, F., Rascón, P., Romero, A. i Malo, J. (2009). Análisis de la influencia de los padres en la promoción deportiva de los niños. *Journal of Sport and Health Research*, 1(1), 12-25.

Maestre, A. (2009). Familia y escuela. Los pilares de la educación. *Innovación y Experiencias Educativas*, 1-11.

Martínez, H. (2004). La influencia de los medios de comunicación en el proceso de aprendizaje. *Revista Científica de Comunicación y Educación*, 22, 183-188.

Medina, M. (2015). Influencia de la interacción alumno-docente en el proceso enseñanza-aprendizaje. *Paakat: Revista de Tecnología y Sociedad*, (8).

Meneses, J., i Rodríguez-Gómez, D. (2011). El cuestionario y la entrevista.

Meneses, J., i Rodríguez, D. (2011). *El qüestionari i l'entrevista*. Recuperat de <https://femrecerca.cat/meneses/publication/cuestionario-entrevista/cuestionario-entrevista.pdf>

Ministerio de Sanidad y Consumo (2003). *Estilos de vida saludable: recomendaciones generales de actividad física para menores de 5 a 17 años*. Madrid: Ministerio de Sanidad y Consumo. Consultat 10 Febrer 2021, des de <http://www.estilosdevidasaludable.mscbs.gob.es/actividadFisica/actividad/recomendaciones/de5a17/home.htm>

Montil, M., Barriopedro, M-I., i Oliván, J. (2005). El sedentarisme en la infància. Els nivells d'activitat física en nens/es de la comunitat autònoma de Madrid. *Apunts: Educació Física i esport*, 1(1), 5-11.

Moreno, J., i Cervelló, E. (2004). Influencia de la actitud del profesor en el pensamiento del alumno hacia la educación física. *Revista Internacional de Ciencias Sociales y Humanidades, SOCIOTAM*, 14(1), 33-51.

Moreno, J., i Hellín, M. (2007). El interés del alumnado de Educación Secundaria Obligatoria hacia la Educación Física. *Revista Electrónica de Investigación Educativa*, 9, 1-20.

Moreno, J., Pavon, A., Gutiérrez, M., i Sicilia, A. (2005). Motivaciones de los universitarios hacia la práctica físico-deportiva. *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y el Deporte*, 45 (19), 154-165.

Organització Mundial de la Salut (2020). *Estrategia mundial sobre régimen alimentario, actividad física y salud: Inactividad física: un problema de salud pública mundial*. Consultat 3 febrer de 2021 des de https://www.who.int/dietphysicalactivity/factsheet_inactivity/es/

Palacios, R. M. (2006). Investigación cualitativa y cuantitativa Diferencias y limitaciones. *PIURA PERU*.

Piéron, M., i Ruiz, F. (2013). Influencia del ámbito familiar e iguales en los hábitos físico-deportivos de los jóvenes. *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y del Deporte*, 51, pp. 525-549.

Pita, S., i Pértegas, S. (2002). Investigación cuantitativa y cualitativa. *Cademos de atención primaria*, 9, 76-8.

Prat, M i Ventura, C. (2011). Deportes y educación en valores: Dirigido a madres y padres interesados en el deporte escolar. *CEAPA*.

Redondo, C., González, M., Moreno, L., i García, M. (2010). *Actividad Física, deporte, ejercicio y salud en niños y adolescentes: la incorporación de la valoración de la actividad y la condición física en la consulta de pediatría*. (1a ed.) Madrid: Asociación Española de Pediatría.

Rodríguez-Hernández, A., Cruz-Sánchez, E., Feu, S., i Martínez-Santos, R. (2011). Sedentarismo, obesidad y salud mental en la población española de 4 a 15 años de edad. *Revista Española de Salud Pública*, 85(4), 373-382.

Romagnoli, C., i Cortese, I. (2016). ¿Cómo la familia influye en el aprendizaje y rendimiento escolar?. Ficha VALORAS, 1-9.

Sainz, S. (2013). Mujeres y deporte en los medios de comunicación. *Estudio de la prensa deportiva española (1979-2010)*. (Tesis Doctoral, Universidad Carlos III de Madrid). <https://e-archivo.uc3m.es/handle/10016/16505>

Sánchez, B. (2011). Las relaciones familia-escuela y su repercusión en la autonomía y responsabilidad de los niños. *XII Congreso Internacional de Teoría de la Educación*. 1-20.

Simons-Morton, B., O'hara, N., Simons-Morton, D., i Parcel, G. (1987). Children and fitness: A public health perspective. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 58(4), 295-303.

Steward, G., Rosenkranz, R., i Dzewaltowski, D. (2008). Physical activity levels among children attending after-school programs. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 40(4), 622-629.

Tringueros, R., i Navarro, N. (2019). La influencia del docente sobre la motivación, las estrategias de aprendizaje, pensamiento crítico y rendimiento académico de los estudiantes de secundaria en el àrea de Educación Física. *Psychology, Society, & Education*, 11 (1), 137-157.

Valdemoros, M., Ponce, A., Sanz, E., i Cardie, J. (2014). La influencia de la familia en el ocio físico-deportivo juvenil: Nuevas perspectivas para la reflexión y la acción. *ARBOR Ciencia, Pensamiento y Cultura*, 1-11.

Vaquero, L. (2007). Actividad físico-deportiva extraescolar en alumnos de primaria. *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y el Deporte*, 7 (27), 174-184.

Vicente, S., López, P., Trejo, C., i González, G. (2019). Satisfacción docente y su influencia en la satisfacción del alumnado. *Psicología de la Educación y Saberes Originarios*, 1, 37-56.

9. Annexes

9.1. Aspectes ètics

ANNEX II: MODEL ORIENTATIU PER A LA PETICIÓ D'AUTORITZACIONS A EMPRESSES/INSTITUCIONS

PART 1: Full d'informació als participants

Dades

- **Títol del projecte:** La influència que té l'entorn familiar de l'infant a l'hora d'escollir un esport extraescolar amb nens i nenes de 10 a 12 anys.
- **Nom i cognoms de l'estudiant:** Marta Pujol Aparicio
- **Centre al qual pertany:** Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya
- **Nom de la institució a la qual sol·licita portar a terme el projecte:** Escola Vedruna Sallent

Descripció

- Els objectius del meu Treball de Fi de Grau són:
  - Analitzar la tipologia d'activitats físico-esportives que realitzen els infants a Cicle Superior.
  - Explorar la percepció que té l'alumnat de Cicle Superior envers el rol i comportament de les seves famílies davant la seva pràctica físico-esportiva
    - Determinar el grau d'influència familiar en l'elecció físico-esportiva dels infants.
    - Observar el grau d'implicació quant al seguiment de l'activitat físico-esportiva.
    - Valorar el comportament davant la pràctica d'activitat físico-esportiva de l'infant.
- La participació en aquest qüestionari serà totalment online a partir de l'eina de formularis de google, on els infants hauran de respondre una sèrie de preguntes amb total sinceritat i llibertat. El qüestionari consta de 20 preguntes, algunes obertes però la majoria d'elles tancades. Tenint en compte doncs, el número de preguntes i la tipologia de respostes que poden haver-hi, considero que aquest qüestionari es pot omplir amb 15 o 20 minuts com a màxim.
- En cas que algun alumne o alumna no volgués participar, pot retirar-se en qualsevol moment d'una part o de la totalitat de l'estudi sense cap mena de conseqüències. També són lliures i tenen la possibilitat d'expressar els dubtes abans d'acceptar la participació i el dret de conèixer els resultats.

Garantia de protecció de dades

La confidencialitat de la informació serà la següent:

- En el cas d'intervencions grupals, cal sol·licitar a cada participant comprometre's a no revelar allò declarat per altres persones amb les que interactuï durant el procés d'intervenció.
- Per a la protecció de les dades, cal fer referència a la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals i al Reglament general (UE) 2016/679, de 27 d'abril de 2016, de protecció de dades (RGPD).
- Quant a les dades obtingudes, se'n farà ús anonimitzat amb totes les mesures de seguretat.
- Per a la difusió i ús de la imatge, cal fer referència a la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar, i a la pròpia imatge.

PART 2: Document de consentiment informat

Dades

Títol del projecte: La influència que té l'entorn familiar de l'infant a l'hora d'escollir un esport extraescolar amb nens i nenes de 10 a 12 anys.

Centre: Escola Vedruna Sallent

Dades del responsable de l'empresa/institució

Fundació Vedruna Catalunya Educació-Vedruna Sallent
CIF: G66914607

Persona que proporciona la informació i full de consentiment

Declaració

- 1) Declaro que he llegit el Full d'informació a l'empresa/institució sobre l'estudi esmentat.
- 2) Se m'ha fet el lliurament d'una còpia del Full d'informació al participant i una còpia d'aquest Consentiment informat, datat i signat. Se m'han explicat les característiques i l'objectiu d'aquest estudi, així com els possibles beneficis i riscos.
- 3) He tingut el temps i l'oportunitat de realitzar preguntes i aclarir dubtes. Totes les preguntes han estat respostes satisfactòriament.
- 4) Se m'ha assegurat que es mantindrà la confidencialitat de les dades personals que generi l'estudi d'acord amb la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de dades personals i garantia dels drets digitals i el Reglament general (UE) 2016/679, de 27 d'abril de 2016, de protecció de dades (RGPD).

- 5) L'empresa/institució atorga el consentiment de manera voluntària i sap que es pot retirar en qualsevol moment d'una part o de la totalitat de l'estudi, sense expressió de causa o motiu, i sense que això comporti cap conseqüència.

Signatura per duplicat (una còpia per a la empresa/institució i una còpia per a l'estudiant)

Data: 19 d'abril de 2021

Signatura del participant:

Data: 20 d'abril de 2021

Signatura de l'estudiant:

MARTA
PUJOL
APARICIO -
DNI
39473714X

Firmado
digitalmente por
MARTA PUJOL
APARICIO - DNI
39473714X
Fecha: 2021.04.20
14:47:47 +02'00'